

یازدهمین روز جنگ

بهرام رحمانی

bahram.rehmani@gmail.com

سه‌شنبه ۱۹ اسفند ۱۴۰۴، دهمین روز جنگ، حملات شدیدی به مراکز نظامی و حکومتی در شهرهای مختلف از جمله تبریز، کرمان، تهران - فرودگاه مهرآباد، کرج، سراوان و... صورت گرفته است.

دونالد ترامپ، رییس‌جمهور آمریکا، و اعضای دولت او تاکنون پیام‌های متفاوت و توضیح‌هایی گاه متناقض درباره عملیات نظامی مشترک آمریکا و اسرائیل علیه ایران ارائه کرده‌اند. دهمین روز عملیاتی که متحدان آمریکا را نگران و بازارهای جهانی را متلاطم کرد نیز نمونه‌ای از همین سردرگمی درباره زمان‌بندی جنگ و اهداف نهایی آن بود.

مسائلی مانند «قدرت خرید» و هزینه‌های زندگی به‌طور منظم در نظرسنجی‌ها به‌عنوان مهم‌ترین دغدغه‌های آمریکایی‌ها مطرح می‌شود. همین نظرسنجی‌ها، هم‌چنین نشان می‌دهد که مخالفت قابل توجهی با ادامه عملیات نظامی علیه ایران وجود دارد.

* وزیر امور خارجه آلمان در جریان سفر خود به اسرائیل، نسبت به احتمال فروپاشی ایران در نتیجه جنگ هشدار داد. او پس از دیدار با گیدون ساعر، وزیر امور خارجه اسرائیل، در اورشلیم گفت که تمامیت ارضی ایران باید حفظ شود.

* ترامپ در پستی در شبکه اجتماعی خود، تروث سوشال، جمهوری اسلامی را تهدید کرد که اگر جریان نفت در تنگه هرمز را متوقف کند، با حملاتی «۲۰ بار شدیدتر» از آنچه تا کنون تجربه کرده، روبه‌رو خواهد شد.

* ترامپ: «جنگ با ایران تقریباً کامل شده، می‌تواند خیلی زود تمام شود!»

* در واکنش به اظهارات روز دوشنبه دونالد ترامپ، درباره پایان جنگ با ایران، علی‌عبداللهی، فرمانده قرارگاه مرکزی خاتم‌الانبیا در یک بیانیه اعلام کرد که پایانی برای جنگ وجود ندارد و آمریکا و اسرائیل باید از «کرده خود اظهار پشیمانی کنند و دیگر هیچ کشوری را در منطقه غرب آسیا تهدید نکنند.»

* ارتش اسرائیل اعلام کرد که «بیش‌تر امکانات و مراکز اصلی» نیروهای امنیتی و انتظامی ایران و نیروی شبه‌نظامی بسیج را در استان ایلام، در غرب ایران نابود کرده است.

ارتش اسرائیل مدعی شد که نیروهای امنیت داخلی ایران و بسیج در استان ایلام «طرح‌های متعدد تروریستی» اجرا کرده‌اند و از جمله در سرکوب شدید اعتراضات داخلی ایران در دی‌ماه نقش داشته‌اند. بر اساس این ادعا، در استان ایلام اهدافی هم‌چون مقر اصلی نیروی فراجا، مقر وزارت اطلاعات ایران، مقر سپاه پاسداران، مقر یگان نیروهای ویژه، نیروهای امنیت داخلی و چندین مقر بسیج ویران شده‌اند.

* عراقچی به شبکه پی‌بی‌اس گفته: همه ما منتظر سخنرانی‌ها و مواضع رهبری جدید هستیم که بعداً اعلام خواهد شد، اما فکر نمی‌کنم که مذاکره با آمریکا دوباره در دستور کار قرار بگیرد؛

* توانیر: برق مناطق آسیب‌دیده تهران و البرز در کم‌تر از دو ساعت وصل شد؛

توانیر اعلام کرد: در پی حادثه شب گذشته و آسیب به بخشی از تأسیسات شبکه برق در اثر اصابت پرتابه‌های ناشی از جنگ در برخی مناطق تهران بزرگ و البرز، تعدادی از مشترکان این مناطق با قطعی موقت برق مواجه شدند.

* هانان بالخی، رییس دفتر منطقه شرق مدیریتانه سازمان جهانی بهداشت، اعلام کرد که دست‌کم ۲۲ نفر از کارکنان بهداشت و درمان در این حملات جان خود را از دست داده‌اند.

طبق گزارش سازمان جهانی بهداشت، ۱۸ حمله در ایران و ۲۳ حمله در لبنان به مراکز درمانی مستند شده است. علاوه بر این، شمار زیادی زخمی شده‌اند. این حملات شدید به علاوه آواره شدن مردم از مناطق آسیب‌دیده، سیستم‌های بهداشتی و درمانی هر دو کشور را بیش از پیش تحت فشار قرار می‌دهد و صدها هزار نفر نیز مجبور به فرار شده‌اند.

حمله هوایی به تقاطع اتوبان سلیمانی و باقری در شرق تهران تلفات انسانی زیادی به بار آورد. هر چند هدف اصلی حمله مشخص نیست اما بر اساس گزارش‌های دریافتی، تعدادی از افراد غیرنظامی در پی این حمله کشته یا مجروح شده‌اند

به گفته ساکنان تهران، کرج و چند شهر دیگر ایران، بامداد سه‌شنبه دهم مارس، حملات بسیار سنگینی به نقاط مختلف این شهرها صورت گرفت. در کرج، شرق تهران، سراوان و... مشاهده «نورآبی» پس از انفجارها به گمانه‌زنی درباره هدف قرار گرفتن تاسیسات و نیروگاه‌های برق منجر شده است. سپاه پاسداران هم از موج جدید حملات موشکی به تل آویو با موشک‌های «خیبرشکن با کلاهک یک تنی» خبر داده است. این‌ها در حالی روی داد که دونالد ترامپ روز دوشنبه بارها از موفقیت کامل عملیات جنگی علیه ایران و «تزدیک بودن پایان جنگ» سخن گفت.

گزارش‌ها، تصاویر و ویدئوهای منتشر شده از ایران، نشان می‌دهد امروز تهران و بسیاری از نقاط کشور زیر شدیدترین حملات اسرائیل و آمریکا قرار دارند. علاوه بر هدف‌های نظامی و جنگی و مراکز سرکوب، بسیاری از نقاط مسکونی، مراکز تولیدی و اتوبان‌ها و خیابان‌ها در جریان این حملات مورد اصابت قرار گرفته و ویران شده‌اند. آمار کشته‌شدگان، مجروحان، بی‌خانمان‌های جنگ به سرعت بالا می‌رود.

پیام‌آور مرگ، پیت هگست وزیر دفاع آمریکا ساعاتی پیش از این وعده داده بود که امروز سه‌شنبه ۱۰ مارس، شدیدترین روز حملات به ایران خواهد بود. وی گفته بود: واشنگتن در جنگ «در حال پیروزی» است، اما زمان پایان درگیری را فقط ترامپ تعیین می‌کند. وی هم‌زمان تاکید کرده بود اسرائیل اهداف خاص خود را دنبال می‌کند.

پیت هگست، وزیر دفاع آمریکا، اعلام کرده بود ایالات متحده در جنگ با ایران «در حال پیروزی» است و روز سه‌شنبه به «شدیدترین روز» حملات آمریکا در داخل ایران تبدیل خواهد شد. او با این حال از ارائه هرگونه جدول زمانی روشن برای پایان جنگ خودداری کرد و گفت تصمیم‌گیری درباره سرعت، دامنه و زمان خاتمه عملیات تنها در اختیار دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکاست.

هگست در گفت‌وگو با خبرنگاران تاکید کرد آمریکا سه هدف اصلی را در این جنگ دنبال می‌کند: از کار انداختن توان موشکی ایران، نابود کردن نیروی دریایی این کشور و جلوگیری دائمی از دستیابی جمهوری اسلامی به سلاح هسته‌ای. او گفت واشنگتن تا زمانی که «دشمن به‌طور کامل و قاطع شکست نخورده باشد» از فشار نظامی دست نخواهد کشید.

وزیر دفاع آمریکا با لحنی تهاجمی افزود عملیات بر اساس زمان‌بندی و انتخاب خود واشنگتن پیش می‌رود و در همین چارچوب، سه‌شنبه بار دیگر «شدیدترین روز حملات» خواهد بود؛ روزی که به گفته او با بیش‌ترین تعداد جنگنده، بمب‌افکن و حمله در داخل ایران همراه خواهد شد. این سخنان در حالی مطرح شد که دولت آمریکا در روزهای گذشته بارها تاکید کرده ایران در حال شکست خوردن است، اما در مقابل، مقام‌های جمهوری اسلامی هم‌چنان بر ادامه مقاومت و پاسخ‌گویی تاکید دارند.

در تهران نیز لحن مقام‌های ارشد هم‌چنان لحن تقابل است. علی لاریجانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران، در پیامی در شبکه‌های اجتماعی نوشت کسانی که از ایران نیرومندتر بوده‌اند نیز نتوانسته‌اند ملت ایران را از میان بردارند و آن‌هایی که چنین تلاشی کرده‌اند، خود از میان رفته‌اند. این موضع‌گیری بازتاب همان تصویری است که جمهوری اسلامی می‌کوشد در میانه حملات سنگین آمریکا و اسرائیل از خود نشان دهد: حکومتی که هنوز آماده عقب‌نشینی نیست و قصد دارد جنگ را به نبردی فرسایشی تبدیل کند.

دونالد ترامپ نیز اواخر دوشنبه شب تهدید کرد اگر ایران اجازه عبور محموله‌های نفتی از تنگه هرمز را ندهد، با «مرگ، آتش و خشم» روبه‌رو خواهد شد. در مقابل، لاریجانی در واکنش گفت تنگه هرمز یا تنگه‌ای برای صلح و شکوفایی برای همه خواهد بود، یا برای جنگ‌افروزان به تنگه شکست و رنج تبدیل خواهد شد. این تبادل تهدیدها نشان می‌دهد که تنگه هرمز اکنون به یکی از اصلی‌ترین میدان‌های فشار متقابل در جنگ تبدیل شده است.

دن کین، ژنرال ارشد آمریکایی، نیز گفته است نیروهای آمریکا هم‌چنان در خلیج فارس در حال «شکار و هدف قرار دادن شناورهای مین‌گذار» هستند.

با وجود این که دو روز از انتخاب مجتبی خامنه‌ای به رهبری جمهوری اسلامی ایران می‌گذرد، اما هنوز خبری از علنی شدن و سخن گفتن او نیست. گفته می‌شود در حمله به مجتمع رهبری، مجتبی نیز زخمی شده است. با این وجود در ساختار سیاسی ایران، نهادها و مقام‌های مختلف یکی پس از دیگری وفاداری خود را به رهبر جدید اعلام کردند. بر اساس گزارش رسانه‌های دولتی، همسر، پسر و مادر مجتبی خامنه‌ای نیز در آغاز حملات آمریکا و اسرائیل کشته شده‌اند؛ موضوعی که می‌تواند از نظر تبلیغاتی به تقویت جایگاه او به‌عنوان چهره‌ای که خود نیز بهای جنگ را پرداخته، کمک کند. شورای دفاع ایران در بیانیه‌ای اعلام کرد: «تا آخرین قطره خون از فرمانده کل قوا اطاعت خواهیم کرد.» به خصوص شهیدپروری و شهیدشدن در فرهنگ شیعه و اهداف جمهوری اسلامی، جایگاه وسیع و مهمی دارد.

رویتز می‌نویسد ایرانیانی که از طریق تماس تلفنی با آنان گفت‌وگو شده، نسبت به این تحول دیدگاه‌هایی متفاوت و گاه کاملاً متضاد داشته‌اند. حامیان حکومت انتخاب مجتبی خامنه‌ای را نشانه‌ای از استقامت و پایداری نظام دانسته‌اند، در حالی که مخالفان از این بیم دارند که با این انتخاب، امیدشان به تغییر از میان برود. زهرا میرباقری، دانشجوی ۲۱ ساله‌ای از تهران، به رویتز گفته است از انتخاب رهبر جدید بسیار خوشحال است و این تصمیم را «سیلی به دشمنان» دانسته که گمان می‌کردند با کشته‌شدن پدرش نظام فرو خواهد پاشید. او گفته است راه رهبر پیشین ادامه خواهد یافت.

در مقابل، بخش دیگری از جامعه ایران که در روزهای نخست کشته شدن علی خامنه‌ای از این رویداد ابراز خوشحالی کرده بود، اکنون در وضعیتی آمیخته به ترس و تردید قرار گرفته است. رویتز یادآوری می‌کند بسیاری از ایرانیان پس از مرگ علی خامنه‌ای، که چند هفته پیش از آن نیروهای امنیتی‌اش هزاران معترض ضدحکومتی را در شدیدترین ناآرامی‌های داخلی از زمان انقلاب ۱۳۵۷ سرکوب و کشتار کرده بودند، در ابتدا احساس رهایی و امید داشتند. اما از آن زمان تاکنون نشانه‌ای جدی از فعالیت گسترده ضدحکومتی دیده نشده است، زیرا فعالان سیاسی از حضور در خیابان‌ها در شرایطی که کشور زیر حمله قرار دارد هراس دارند.

در سطح اهداف جنگ نیز هنوز نوعی دوگانگی دیده می‌شود. اسرائیل آشکارا می‌گوید هدفش سرنگونی نظام روحانی حاکم بر ایران است. مقام‌های آمریکایی عمدتاً هدف واشنگتن را نابودی توان موشکی و برنامه هسته‌ای ایران عنوان می‌کنند، اما ترامپ بارها گفته است جنگ تنها زمانی پایان می‌یابد که در ایران حکومتی «مطیع» روی کار بیاید. اسرائیل نیز پیش‌تر هشدار داده بود هر کسی که جانشین علی خامنه‌ای شود، در صورت ادامه سیاست‌های خصمانه ایران، هدف قرار خواهد گرفت.

هم‌زمان، بازارهای جهانی به شدت به پیام‌های متناقض منتشرشده از سوی دو طرف جنگ واکنش نشان دادند. جنگ عملاً تنگه هرمز را، که مسیر عبور حدود یک‌پنجم نفت و گاز طبیعی مایع جهان است، فلج کرده و باعث شده نفتکش‌ها بیش از یک هفته نتوانند به راحتی تردد کنند. در نتیجه، بسیاری از تولیدکنندگان با پر شدن مخازن ذخیره‌سازی ناچار به توقف تولید شده‌اند. نفت برنت در طول معاملات حدود هفت درصد افزایش یافت و به بالاترین سطح خود از سال ۲۰۲۲ رسید، هرچند در معاملات پس از بسته‌شدن بازار بخشی از این رشد را از دست داد. در میانه روز نیز جهش قیمت‌ها حتی تا حدود ۲۹ درصد بالا رفته بود.

اهمیت این موضوع برای ترامپ تنها اقتصادی نیست، بلکه بعد سیاسی داخلی نیز دارد. در آمریکا، قیمت بنزین یکی از موضوعات بسیار حساس برای رأی‌دهندگان است و در آستانه انتخابات میان‌دوره‌ای ماه نوامبر، افزایش هزینه زندگی یکی از اصلی‌ترین نگرانی‌های افکار عمومی به شمار می‌رود. جمهوری‌خواهان ترامپ در این انتخابات تلاش خواهند کرد کنترل کنگره را حفظ کنند و هر جهش تازه در قیمت سوخت می‌تواند به زیان آنان تمام شود.

در همین چارچوب، ترامپ پس از گفت‌وگو با ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه، اعلام کرد آمریکا برخی تحریم‌های مرتبط با نفت را تعلیق خواهد کرد تا کمبود عرضه جبران شود. به گفته منابع متعدد، این تصمیم می‌تواند به معنای کاهش بیش‌تر محدودیت‌ها بر صادرات نفت روسیه باشد؛ اقدامی که از یک سو به متعادل کردن بازار نفت کمک می‌کند، اما از سوی دیگر، می‌تواند تلاش‌های آمریکا و متحدانش برای تحت فشار نگه داشتن مسکو به دلیل جنگ اوکراین را پیچیده‌تر کند. گزینه‌های دیگری که مطرح شده‌اند شامل آزادسازی نفت از ذخایر راهبردی آمریکا یا محدود کردن صادرات نفت این کشور است.

در میدان نبرد، حمله به یک پالایشگاه نفتی در تهران باعث شد پایتخت زیر دود سیاه فرو رود؛ رخدادی که به گفته ناظران، نشانه ورود جنگ به مرحله‌ای تازه از هدف‌گیری زیرساخت‌های داخلی انرژی ایران است. تدریس آدهانوم گبریسوس، مدیرکل سازمان جهانی بهداشت، هشدار داده است که آتش‌سوزی ناشی از این حملات می‌تواند غذا، آب و هوا را آلوده کند. پیش‌تر نیز گزارش‌هایی از خطر آلودگی گسترده در تهران پس از حمله به انبارهای سوخت منتشر شده بود.

در جبهه منطقه‌ای نیز دامنه درگیری هم‌چنان رو به گسترش است. ترکیه روز دوشنبه اعلام کرد پدافند هوایی ناتو یک موشک بالستیک شلیک‌شده از ایران را که وارد حریم هوایی این کشور شده بود، ساقط کرده است. این دومین مورد از چنین حادثه‌ای در طول جنگ جاری است. ایران بلافاصله به این گزارش واکنشی نشان نداد. ترکیه، که همسایه ایران و دارنده دومین ارتش بزرگ ناتو است، روز شنبه به تهران هشدار داده بود که بار دیگر به خاک این کشور حمله نکند، اما در عین حال نشانه‌ای هم از تمایل آنکارا برای درخواست رسمی حمایت بیشتر از اعضای ناتو دیده نشده است.

ارتش اسرائیل نیز اعلام کرده حملات تازه‌ای را در مرکز ایران آغاز کرده و هم‌زمان بیروت، پایتخت لبنان، را هدف قرار داده است؛ جایی که اسرائیل پس از آتش‌گشودن حزب‌الله، مورد حمایت ایران، دامنه عملیات خود را گسترش داده است. به گفته نماینده ایران در سازمان ملل، حملات آمریکا و اسرائیل تاکنون دست‌کم ۱۳۳۲ غیرنظامی ایرانی را کشته و هزاران نفر را زخمی کرده است. در لبنان نیز بیش از ۴۰۰ نفر کشته شده‌اند و نزدیک به ۷۰۰ هزار نفر خانه‌های خود را ترک کرده‌اند. در اسرائیل نیز امدادگران گفته‌اند اصابت ترکش به یک کارگاه ساختمانی در نزدیکی فرودگاه بین‌المللی تل‌آویو یک کشته بر جا گذاشته و شمار تلفات حملات ایران را به ۱۱ نفر رسانده است.

سخنگوی دولت پزشکیان: اینترنت در اختیار کسانی قرار می‌گیرد که صدای کشور باشند

در حالی که قطع کامل اینترنت در ایران از ۲۴۰ ساعت گذشته است، سخنگوی دولت جمهوری اسلامی از تمهیدات دولت در این زمینه برای کسانی خبر داد که به گفته او «می‌توانند صدای کشور را به جهان برسانند.»
فاطمه مهاجرانی توضیحی درباره این افراد و منظورش از «رساندن صدای کشور» نداد. او در عین حال تأیید کرد که در این زمینه «ملاحظاتی» وجود دارد و به گفته او «هم مورد مطالبه و هم مورد پیگیری بوده است.»
نت‌بلاکس که بر اتصال اینترنت در جهان نظارت دارد، می‌گوید که سطح دسترسی کاربران عادی به اینترنت در داخل ایران، هم‌چنان فقط حدود یک درصد برآورد می‌شود.

قطع اینترنت در ایران از روز ابتدای جنگ در نهم اسفند اعمال شده است. «بی‌خبری» مردم داخل کشور از رویدادهای جاری، اغلب به‌عنوان اولین نکته از سوی کسانی مطرح می‌شود که موفق می‌شوند لحظاتی به اینترنت وصل شوند.
آن‌ان می‌گویند قطع اینترنت باعث شده مردم به‌نوعی در خاموشی خبری قرار بگیرند و فقط به اخباری دسترسی داشته باشند که بیشتر جنبه تبلیغاتی سیاسی دارد و همین باعث می‌شود تصویر عمومی و روشنی از وضعیت کنونی نداشته باشند.

عضو کمیسیون بهداشت: فعالیت ۹ بیمارستان در کشور بر اثر حملات متوقف شده است

محمد جمالیان عضو کمیسیون بهداشت مجلس شورای اسلامی می‌گوید بر اثر حملات مشترک آمریکا و اسرائیل به ایران، در حال حاضر «۹ بیمارستان» در کشور غیرفعال هستند.
او در گفت‌وگو با خبرگزاری ایلنا که سه‌شنبه ۱۹ اسفند منتشر شده، با این حال به طور مشخص اشاره نکرده که این ۹ بیمارستان در کدام شهرها و مناطق ایران قرار دارند.
این نماینده در عین حال گفته که در این حملات به‌طور کلی «۲۵ مرکز درمانی و بیمارستانی» آسیب دیده‌اند که به جز ۹ مورد، بقیه کماکان فعالیت دارند.
جمالیان در عین حال در گزارش خود آماری از آسیب‌ها به مراکز درمانی ارائه کرده که از آن جمله می‌توان به آسیب‌دیدن «۱۸ پایگاه اورژانس» و تخریب «۱۴ دستگاه آمبولانس» اشاره کرد.
این نماینده در عین حال گفته در حال حاضر مطب‌های خصوصی با حدود ۴۰ تا ۵۰ درصد ظرفیت فعال هستند.

سپاه می‌گوید «اجازه صادرات یک لیتر نفت» را هم نمی‌دهد

علی عبداللهی، فرمانده قرارگاه مرکزی خاتم الانبیاء، با انتشار بیانی‌ای اعلام کرد که مجتبی خامنه‌ای، رهبر جدید جمهوری اسلامی، و نیروهای مسلح خواستار «انتقام» هستند.
او در این بیانیه که سه‌شنبه ۱۹ اسفند منتشر شده، گفته: «پایانی برای جنگ وجود ندارد، اراده رهبری و مردم ما و نیروهای مسلح در گرفتن انتقام از دشمنان جانی از هر زمان دیگری استوارتر می‌باشد.»
در حالی که رییس‌جمهور آمریکا اعلام کرده عملیات مشترک آمریکا و اسرائیل علیه جمهوری اسلامی تا «پیروزی نهایی» ادامه دارد، عبداللهی هم گفته که «آمریکا و اسرائیل نمی‌توانند هر وقت خواستند جنگ را پایان دهند.»
این اظهارات در حالی مطرح می‌شود که مقام‌های آمریکایی سخنی از پایان جنگ بدون محقق‌شدن اهداف واشینگتن در قبال جمهوری اسلامی سخنی نگفته‌اند.
علی محمد نائینی، سخنگوی سپاه پاسداران، نیز با وجود هشدارهای دونالد ترامپ گفته که نیروهای مسلح جمهوری اسلامی «اجازه صادرات یک لیتر نفت از منطقه را تا اطلاع ثانوی به طرف متخاصم و شرکایش نمی‌دهند.»
این در حالی است که رییس‌جمهور آمریکا روز دوشنبه در تروث سوشال نوشت: «اگر ایران هر اقدامی انجام دهد که جریان نفت را در تنگه هرمز متوقف کند، ایالات متحده آمریکا ضرب‌های بیست برابر سخت‌تر از آن‌چه تاکنون خورده‌اند، به آن‌ها وارد خواهد کرد.»
او در ادامه در مورد چنین اقدامی از سوی جمهوری اسلامی هشدار داد: «علاوه بر این، ما هدف‌هایی را که به سادگی قابل نابودی هستند از میان خواهیم برد؛ هدف‌هایی که بازسازی دوباره ایران را به عنوان یک ملت، عملاً ناممکن خواهد کرد - مرگ، آتش و خشم بر آن‌ها چیره خواهد شد - اما امیدوارم و دعا می‌کنم که چنین اتفاقی نیفتد!»

عراقچی: مذاکره با آمریکا دیگر در دستور کار تهران نیست، حملات موشکی ما ادامه می‌یابد

عباس عراقچی، وزیر خارجه جمهوری اسلامی، می‌گوید مذاکره با آمریکا دیگر در دستور کار تهران نیست.

او در مصاحبه‌ای با شبکه پی‌بی‌اس که بامداد سه‌شنبه پخش شد گفت ایران «تجربه بسیار تلخی» از مذاکرات با آمریکا داشته است و افزود واشینگتن در حالی که پیش‌تر از پیشرفت در گفت‌وگوهای هسته‌ای سخن گفته و وعده داده بود قصد حمله ندارد، در میانه روند مذاکرات به ایران حمله کرده است. آقای عراقچی در پاسخ به پرسشی در مورد این که گزینش مجتبی خامنه‌ای به عنوان رهبر جدید، «پیامی» از تداوم همان سیاست ستیز جمهوری اسلامی با آمریکا و اسرائیل است گفت که «این ارزیابی درستی است.»

او در بخشی دیگر در مورد حملات جمهوری اسلامی به کشورهای همسایه خود گفت: «شلیک موشک‌ها ادامه دارد و ما آماده‌ایم هر قدر لازم باشد و هر زمان که لازم باشد به حمله موشکی علیه آن‌ها ادامه دهیم.»

هم‌زمان با این اظهارات، روز سه‌شنبه، امارات متحده عربی اعلام کرد یک حمله پهپادی و موشکی از ایران را رهگیری کرده است. وزارت دفاع در صفحه ایکس خود نوشت: «دفاع هوایی امارات در حال حاضر در حال مقابله با تهدیدات موشکی و پهپادی از سوی ایران است.»

عراقچی هم‌چنین در مصاحبه یادشده، درباره اختلال در انتقال نفت در خلیج فارس مدعی شد که ایران تنگه هرمز را نبسته و گفت: «این تقصیر ما نیست و بخشی از برنامه ما هم نبوده است.»

این سخنان درحالی بیان می‌شود که سپاه پاسداران خود اعلام کرده که برای بستن تنگه هرمز تلاش کرده و گزارش‌ها حاکی از اختلال شدید در مسیر انتقال نفت از این آبراه است.

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، روز دوشنبه در تروث سوشال نوشت: «اگر ایران هر اقدامی انجام دهد که جریان نفت را در تنگه هرمز متوقف کند، ایالات متحده آمریکا ضربه‌ای بیست برابر سخت‌تر از آنچه تاکنون خورده‌اند، به آن‌ها وارد خواهد کرد.»

سوریه حزب‌الله لبنان را به شلیک توپخانه به داخل خاک خود متهم کرد

خبرگزاری دولتی سوریه، سانا، روز سه‌شنبه گزارش داد که مقام‌های ارتش سوریه اعلام کردند گلوله‌های توپخانه‌ای که از لبنان شلیک شده بود در نزدیکی شهر سرغایا در غرب دمشق فرود آمده است.

ارتش سوریه حزب‌الله، گروه شیعه مورد حمایت ایران، را متهم کرد که مواضع ارتش سوریه را هدف قرار داده و افزود که تحرکات نیروهای کمکی حزب‌الله در مرز سوریه و لبنان مشاهده شده است. در بیانیه ارتش آمده است: «ارتش عربی سوریه هیچ تجاوزی علیه خاک سوریه را تحمل نخواهد کرد.»

این رویداد در حالی رخ می‌دهد که درگیری‌ها میان اسرائیل و حزب‌الله شدت گرفته است. لبنان هفته گذشته پس از آن وارد جنگ خاورمیانه شد که حزب‌الله در واکنش به کشته شدن علی خامنه‌ای، به اسرائیل حمله کرد.

در روزهای اخیر، میان نیروهای حزب‌الله و اسرائیل در شرق لبنان درگیری‌هایی رخ داده و اسرائیل نیز حملاتی را در نقاط مختلف لبنان از جمله بیروت انجام داده است.

جوزف عون، رئیس‌جمهور لبنان، حزب‌الله را متهم کرده که در حال تلاش برای «فروپاشاندن» دولت است، در حالی که رئیس فراکسیون پارلمانی این گروه گفته است حزب‌الله «چاره‌ای جز گزینه مقاومت» ندارد.

ادامه حملات سنگین هوایی در ایران، گزارش‌هایی از قطع برق در بخش‌هایی از تهران و کرج

گزارش‌های دریافتی از شهروندان در تهران و استان البرز حاکی است که طی شامگاه دوشنبه و بامداد سه‌شنبه ۱۹ اسفند موج تازه‌ای از حملات هوایی آمریکا و اسرائیل به نقاطی در ایران آغاز شد و در جریان آن صدای پرواز جنگنده‌ها و انفجارهای متعدد در تهران، کرج و برخی مناطق اطراف شنیده شد.

بنابر گزارش‌ها در شبکه‌های اجتماعی، به گفته شاهدان عینی، از حدود ساعت ۱۰ دقیقه بامداد به وقت محلی، صدای انفجارهای پی‌درپی در مناطق مختلف تهران از جمله تهرانسر، کوهک، میرداماد، سیدخندان، نارمک، مجیدیه، اکباتان، ستارخان، قیصریه، فرمانیه و جردن شنیده شده و برخی از شهروندان از لرزش شدید ساختمان‌ها و پرواز جنگنده‌ها در ارتفاع پایین خبر داده‌اند.

گزارش‌هایی نیز از انفجار در نزدیکی فرودگاه مهرآباد و چند نقطه در شمال شرق و غرب تهران منتشر شده است.

هم‌زمان، شهر کرج و مناطق اطراف آن از جمله مهرشهر، گوهردشت، محمدشهر، باغستان و گلشهر نیز شاهد چندین انفجار بوده‌اند. برخی از شهروندان گفته‌اند که آسمان در لحظه انفجارها به رنگ‌های سفید، آبی یا سبز روشن شده است. به گفته برخی منابع، این نورها ممکن است ناشی از برخورد موشک یا بمب با تاسیسات برق و ایجاد تخلیه الکتریکی شدید در ترانسفورماتورهای فشار قوی باشد.

در پی این حملات هم‌چنین گزارش‌هایی از قطع برق در بخش‌هایی از شرق تهران و کرج منتشر شده است.

گزارش‌های پراکنده دیگری نیز از شنیده شدن صدای انفجار یا پرواز جنگنده‌ها در شهرهایی مانند اصفهان، تبریز، شیراز، اراک و عالی‌شهر بوشهر منتشر شده است.

نمای تخریب‌شده بیمارستان گاندی در تهران که در حملات در جنگ اخیر آسیب دید

موضوع مدرسه در میناب

ترامپ، در گردهمایی جمهوری خواهان کنگره در مورد کشور مسئول در اصابت موشک تاماهاک به مدرسه‌ای در میناب که به گفته منابع ایرانی باعث کشته‌شدن بیش از ۱۵۰ نفر شد گفت که «خیلی‌ها از تاماهاک استفاده می‌کنند و خیلی کشورها آن را دارند و رایج است و ایران هم دارد.» این در حالی است که به نوشته جروزالم‌پست و دیگر منابع، گفته می‌شود برخی ارزیابی‌های داخلی آمریکا احتمال داده‌اند این حمله در واقع از سوی آمریکا انجام شده باشد.

دونالد ترامپ روز دوشنبه در این باره گفته است که «این موضوع همین حالا در حال بررسی است.» ترامپ افزود: «هرچه گزارش نشان بدهد، من آماده‌ام آن گزارش را بپذیرم.» او همچنین گفت درباره این حمله «اطلاعات کافی ندارد»، اما در عین حال مطرح کرد که ممکن است ایران خود با یک موشک تاماهاک به مدرسه حمله کرده باشد.

غریب‌آبادی می‌گوید شرط اول پذیرش آتش‌بس، «توقف تجاوز» است

کاظم غریب‌آبادی معاون حقوقی وزارت خارجه جمهوری اسلامی می‌گوید شرط اول پذیرش آتش‌بس، «توقف تجاوز» است. غریب‌آبادی در گفت‌وگو با تلویزیون رسمی جمهوری اسلامی، گفت چندین کشور از جمله فرانسه، چین و روسیه در مورد برقراری آتش‌بس با ایران تماس گرفته‌اند.

این در حالی است که در روزهای گذشته چندین مقام جمهوری اسلامی از جمله عباس عراقچی وزیر خارجه جمهوری اسلامی تاکید کرده بودند که ایران با آتش‌بس موافقت نخواهد کرد و تنها گزینه قابل قبول، پایان قطعی جنگ خواهد بود.

گروسی: ایران هم‌چنان اورانیوم غنی‌شده با خلوص بالا دارد

مدیر کل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی می‌گوید تقریباً نیمی از اورانیوم غنی‌شده ایران با خلوص ۶۰ درصد، در مجموعه تونل‌هایی در تاسیسات اصفهان قرار داشته و احتمالاً هم‌چنان همان‌جا است.

به گفته رافائل گروسی این مجموعه تونل‌ها، تنها هدف از اهداف جنگ ۱۲ روزه است که به‌نظر می‌رسد در حملات آمریکا و اسرائیل به تاسیسات هسته‌ای ایران، آسیب زیادی ندیده بوده است.

دیپلمات‌ها از مدت‌ها پیش اصرار داشته‌اند که تاسیسات اصفهان برای نگهداری اورانیوم ۶۰ درصدی ایران استفاده می‌شده است؛ موضوعی که در گزارش دوره‌ای ماه گذشته آژانس هم مورد تایید قرار گرفت.

آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، تخمین می‌زند که در زمان دور نخست حملات اسرائیل به ایران در تابستان گذشته، ایران تقریباً ۴۴۱ کیلوگرم اورانیوم با خلوص ۶۰ درصد در اختیار داشته است. این میزان اورانیوم، در صورتی که تا سطح نظامی غنی‌سازی شود، می‌تواند برای ساخت ۱۰ کلاهک هسته‌ای کفایت کند.

رافائل گروسی روز دوشنبه در پاریس در جمع خبرنگاران گفت: «تا زمان آخرین بازرسی ما پیش از حمله اسرائیل و آمریکا، چیزی بیش از ۲۰۰ کیلوگرم از اورانیوم ۶۰ درصدی ایران در تاسیسات اصفهان بود.»

به گفته مدیر کل آژانس، ممکن است بخش دیگر ذخیره با خلوص بالای ایران، که در محلی دیگر نگهداری می‌شده، از بین رفته باشد. گروسی گفت: «با توجه به ارزیابی‌های ما و همین‌طور تصاویر ماهواره‌ای، فرض بر این است که میزانی که در تاسیسات اصفهان بوده، هم‌چنان همان‌جاست.»

ایران از زمان جنگ ۱۲ روزه، در مورد وضعیت یا موقعیت مکانی اورانیوم با غنای بالای خود، گزارشی به آژانس نداده و شرایط حضور بازرسان این بازوی نظارتی سازمان ملل متحد در تاسیسات آسیب‌دیده خود را هم فراهم نکرده است.

دونالد ترامپ از زمان جنگ دوازده روزه، بارها تأکید کرده که برنامه هسته‌ای ایران «به کلی ناپود» شده است. هر سه تاسیسات عملیاتی و شناخته شده غنی‌سازی اورانیوم در ایران، شامل دو کارخانه در نطنز و تاسیسات فردو، در جریان آن حملات از بین رفته یا به شدت آسیب دیدند. رافائل گروسی تأکید کرد که «بخشی از اورانیوم با غنای بالای ایران هم در نطنز بوده، که ما معتقدیم هم‌چنان همان‌جاست.»

نتانیا‌هو: اسرائیل در حال شکستن استخوان‌های قدرت ایران است

بنیامین نتانیا‌هو، نخست‌وزیر اسرائیل می‌گوید که از آغاز عملیات مشترک با آمریکا از ۹ اسفند تاکنون، اسرائیل در حال «شکستن استخوان‌های» قدرت در ایران است اما به گفته وی، هنوز «کار تمام نشده» است. نتانیا‌هو در بازدید از یک مرکز اورژانس وزارت بهداشت اسرائیل گفت: «ما امیدواریم مردم ایران بتوانند بوغ استبداد را بشکنند؛ در نهایت، این امر به خود آن‌ها بستگی دارد.»

نخست‌وزیر عراق به طرف آمریکایی: متعهدیم از خاکمان برای حمله به همسایگان استفاده نشود

محمد شیاع السوداني، نخست‌وزیر عراق در تماس تلفنی با مارکو روبیو، وزیر امور خارجه آمریکا، بر پایبندی بغداد به امنیت هیات‌های دیپلماتیک و جلوگیری از استفاده از خاک عراق به‌عنوان پایگاهی برای حمله به کشورهای همسایه تأکید کرد. السوداني در این گفت‌وگو خاطرنشان کرد که دولت عراق متعهد است هیچ عملیات نظامی علیه کشورهای منطقه از خاک این کشور انجام نشود. وی همچنین با تأکید بر سیاست بی‌طرفی و عدم ورود به درگیری‌های نظامی، اعلام کرد بغداد به‌شدت هرگونه کشیده شدن به تنش‌ها و نقض حریم هوایی عراق توسط هر طرفی را رد می‌کند.

تل‌آویو، ۸ مارس ۲۰۲۶ AP

حملات پهبادی و موشکی ایران به امارات، عربستان و کویت

در یازدهمین روز جنگ در خاورمیانه، امارات متحده عربی اعلام کرد با حمله جدید پهبادهای و موشک‌های ایرانی مواجه شده است. وزارت دفاع امارات روز سه‌شنبه اعلام کرد که سامانه‌های پدافند هوایی این کشور در حال مقابله با تهدید موشک‌ها و پهبادهایی هستند که از سوی ایران شلیک شده‌اند. این وزارتخانه در پیامی در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: «پدافند هوایی امارات متحده عربی در حال پاسخ به تهدیدهای موشکی و پهبادی از سمت ایران است.» هم‌زمان گزارش‌ها حاکی از آن است که ایران بامداد سه‌شنبه پهبادهایی را به سمت عربستان سعودی و کویت نیز شلیک کرده است. وزارت دفاع عربستان اعلام کرد دو پهباد را بر فراز منطقه نفت‌خیز شرق این کشور منهدم کرده است. در کویت نیز گارد ملی اعلام کرد شش پهباد را که مناطق شمالی و جنوبی این کشور را هدف قرار داده بودند سرنگون کرده است.

این حملات تازه ایران به کشورهای حوزه خلیج فارس در حالی رخ می‌دهد که جنگ در منطقه هیچ نشانه‌ای از فروکش کردن ندارد و هم‌زمان اظهارات متناقض دونالد ترامپ درباره مدت احتمالی ادامه جنگ، بر فضای عدم‌اطمینان در بازارها افزوده و باعث نوسان در بازارهای جهانی شده است.

دیدار سفیر اسرائیل در آلمان با شماری از فعالان سیاسی ایرانی

رون پرسور سفیر اسرائیل در آلمان، روز دوشنبه ۹ فوریه-۱۸ اسفند ۱۴۰۴ در جلسه‌ای با عنوان «آینده ایران دموکراتیک» با شماری از فعالان سیاسی ایرانی از طیف‌های مختلف دیدار کرد.

این جلسه در داخل سفارت اسرائیل در برلین برگزار شد و محور آن وضعیت جنگ و آینده ایران و همچنین نقش کلیدی دیاسپورای میهن‌دوست در حمایت از صدای مردم ایران در جامعه جهانی بود.

در حاشیه این جلسه رون پروسور کشورش تا پایان جمهوری اسلامی در کنار مردم ایران خواهد ماند. او تأکید: «ما با ملاها و آیت‌الله‌ها در جنگیم اما مردم ایران برای ما اهمیت دارند و امیدوارم سرنوشت خود را در دست بگیرند و ایران جدید را بسازند.»

یک روز پیش از این دیدار بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر اسرائیل، در یک پیام ویدیویی خطاب به مردم ایران گفت، «لحظه حقیقت نزدیک است. ما خواهان تجزیه ایران نیستیم، بلکه خواهان آزادی آن هستیم.» او همچنین افزود: «رهای از یوغ استبداد و زندگی در صلح به شما بستگی دارد.»

دیدار سفیر اسرائیل در برلین با شماری از فعالان سیاسی ایرانی / مارس ۲۰۲۶

آنکارا: ناتو دومین موشک ایران را در حریم هوایی ترکیه رهگیری کرد

ناتو این حادثه را که دومین مورد در حریم هوایی ترکیه در پنج روز گذشته است، تأیید کرد و بر آمادگی خود برای «دفاع از همه متحدان در برابر هرگونه تهدید» تأکید کرد.

از زمان آغاز حملات آمریکا و اسرائیل در ۲۸ فوریه، ایران با حملات موشکی و پهپادی پایگاه‌های آمریکا در خاورمیانه را هدف گرفته است. به‌نظر می‌رسد تاکنون ترکیه از این حملات در امان مانده است، با وجود اینکه نیروهای آمریکایی در چندین پایگاه خود در ترکیه مستقر هستند، که یکی از آن‌ها پایگاه هوایی اینجریلیک است که در خارج از شهر جنوبی آدانا قرار دارد.

روز دوشنبه، سفارت آمریکا در ترکیه اعلام کرد که کنسولگری خود در آدانا را تعطیل کرده است و به کارکنان غیرضروری خود توصیه کرده است که آنجا را ترک کنند. وزارت امور خارجه نیز از همه شهروندان آمریکایی خواست که جنوب شرقی را ترک کنند.

وزارت دفاع ترکیه تأیید کرد که یک موشک بالستیک دیگر که از ایران شلیک شده بود، در دومین حادثه مشابه در پنج روز گذشته، توسط سیستم‌های دفاعی ناتو در حریم هوایی ترکیه رهگیری شده است.

در بیانیه ناتو آمده است: «یک موشک بالستیک که از ایران شلیک شده و وارد حریم هوایی ترکیه شده بود، توسط سامانه‌های دفاع هوایی و موشکی ناتو در شرق مدیترانه خنثی شد.»

پایگاه هوایی اینجریلیک یک مرکز مهم ناتو است که دهه‌هاست توسط نیروهای آمریکایی مورد استفاده قرار می‌گیرد و تنها ۱۰ کیلومتر خارج از آدانا واقع شده است.

وزارت خارجه ترکیه، دوشنبه ۱۸ اسفند سفیر جمهوری اسلامی در آنکارا را در اعتراض به پرتاب موشک از ایران به سمت این کشور، احضار کرد. ترکیه پیش‌تر اعلام کرد سامانه‌های پدافند هوایی سازمان پیمان نظامی آتلانتیک شمالی (ناتو) که ترکیه نیز عضو آن است، دومین موشک بالستیک ایران را که وارد حریم هوایی این کشور شده بود، سرنگون کرد. آنکارا هشدار داد در برابر این تهدیدها اقدام می‌کند.

ماده ۵ پیمان آتلانتیک شمالی؛ آیا حملات موشکی ایران می‌تواند ناتو را وارد جنگ کند؟

ترکیه عضو ناتو است و انتشار گزارش‌هایی در این باره که سامانه‌های دفاع هوایی و موشکی ناتو در شرق مدیترانه، یک موشک بالستیک شلیک شده از ایران را رهگیری و سرنگون کردند، این پرسش را مطرح کرده که آیا چنین حملاتی می‌تواند باعث فعال شدن «ماده ۵ پیمان آتلانتیک شمالی» شود.

در تئوری، اگر حمله‌ای علیه یکی از اعضای ناتو روی دهد، ممکن است تمام اعضای این پیمان وارد درگیری شوند؛ و موضوع از آن رو اهمیت دارد که این موشک پس از عبور از آسمان عراق و سوریه، به سمت حریم هوایی ترکیه در حال حرکت بوده است.

مارک روتنه، دبیرکل ناتو نیز روز سه‌شنبه، پیش از انتشار خبر رهگیری این موشک، ایران را «صادرکننده هرج و مرج» خوانده و گفته بود که این اتحاد در صورت لزوم «از هر وجه از خاک ناتو دفاع خواهد کرد.»

ماده ۵ چیست و چگونه فعال می‌شود؟

پیمان آتلانتیک شمالی ۱۴ ماده دارد و ماده ۵ مهم‌ترین اصل آن محسوب می‌شود که می‌گوید «حمله مسلحانه علیه یک عضو ناتو، حمله علیه همه اعضا تلقی می‌شود. این اصل که به اصل دفاع جمعی (Collective Defence) معروف است، هسته اصلی اتحاد نظامی ناتو را تشکیل می‌دهد.

پیمان ناتو در سال ۱۹۴۹ میلادی در آغاز جنگ سرد امضا شد تا کشورهای اروپایی و آمریکای شمالی بتوانند در برابر تهدیدهای نظامی آن زمان، از یکدیگر دفاع کنند. در آن زمان، اتحاد جماهیر شوروی، پرده آهنینی را اطراف بخش قابل توجهی از اروپای شرقی و مرکزی کشیده بود و تهدید می‌کرد که کنترل خود را به سمت غرب اروپا گسترش خواهد داد.

در چنین شرایطی بود که ۱۲ کشور متحد بنیانگذار ناتو (که بسیاری از آن‌ها هنوز در حال بازسازی اقتصاد و ارتش خود پس از ویرانی‌های جنگ جهانی دوم بودند) توافق کردند که با ایجاد یک اتحاد نوین و تعهد به محافظت از یکدیگر، با تهدیدات شوروی مقابله کنند.

ماده ۵ پیمان ناتو با اتکا به ماده ۵۱ منشور سازمان ملل متحد نوشته شده که «حق ذاتی دفاع از خود بصورت فردی یا جمعی» را برای کشوری که مورد حمله مسلحانه قرار گرفته، به رسمیت می‌شناسد.

ناتو اکنون از ۳۲ کشور عضو تشکیل شده که نتیجه ۱۰ دور گسترش آن از زمان تاسیس است.

منظور از «حمله مسلحانه» در ماده ۵ چیست؟

ماده ۵ فقط در صورت وقوع «حمله مسلحانه» اعمال می‌شود؛ مانند تهاجم یک کشور به خاک کشور دیگر است.

با این حال، در وبسایت سازمان پیمان آتلانتیک شمالی آمده است که آنچه در چارچوب ماده ۵ «حمله مسلحانه» محسوب می‌شود، باید «به صورت موردی» مورد ارزیابی قرار گیرد و محدود به مفاهیم سنتی حملات نظامی آشکار توسط یک بازیگر دولتی نمی‌شود.

حوادثی که در وقوع آن‌ها عنصر بین‌المللی نقشی ندارند (مانند اقدامات تروریستی صرفاً داخلی) نیز ماده ۵ را فعال نمی‌کنند؛ اگرچه متحدان ناتو می‌توانند در چنین مواردی کمک ارائه دهند.

در نشست‌های اخیر ناتو، رهبران کشورهای عضو هم‌چنین تصریح کرده‌اند که ماده ۵ می‌تواند در قبال «حملات به فضا، از فضا یا در داخل آن» اعمال شود و حتی «حملات سایبری قابل توجه» و سایر حملات هیبریدی نیز ممکن است به عنوان «حمله مسلحانه» در نظر گرفته شوند.

آیا فعال شدن ماده ۵ به معنی جنگ فوری است؟

ماده ۵ به معنای ورود اعضای ناتو به جنگ آن‌هم به صورت خودکار نیست. برای فعال شدن ماده ۵ دو شرط وجود دارد: وقوع یک «حمله مسلحانه» علیه یک عضو ناتو، و درخواست یا رضایت کشور مورد حمله برای اقدام جمعی.

پس از آن، شورای آتلانتیک شمالی (بالاترین نهاد تصمیم‌گیری ناتو) تشکیل جلسه می‌دهد و تصمیم می‌گیرد آیا شرایط ماده ۵ برقرار است یا نه. اگر مشخص شود که دو شرط فوق برآورده شده، متحدان ناتو می‌توانند بیانیهای صادر و در آن به اقدامات دفاع جمعی تحت ماده ۵ استناد کنند.

دیگر اینکه هر عضو برای دفاع از کشور مورد حمله، می‌تواند «هر اقدامی که لازم می‌داند» انجام دهد. این اقدام می‌تواند کمک نظامی، حمایت اطلاعاتی، پشتیبانی لجستیکی، اقدامات سیاسی یا اقتصادی باشد.

بنابراین هر کشور تصمیم می‌گیرد چگونه کمک کند و الزاما مجبور به اعزام نیرو یا ورود مستقیم به جنگ نیست.

آیا ماده ۵ پیمان ناتو تاکنون فعال شده است؟

ماده ۵ تنها یک بار در تاریخ ناتو فعال شده است؛ یعنی در پی حملات ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ در آمریکا.

یک روز بعد از حملات، اعضای ناتو اعلام کردند که اگر مشخص شود این حملات از خارج از آمریکا سازماندهی شده، آن را مشمول ماده ۵ می‌دانند. بعدها این تصمیم تایید شد و متحدان ناتو برای حمایت از آمریکا اقدام کردند.

در نتیجه آن بود که هواپیماهای رادار آواکس ناتو گشت‌زنی بر فراز آمریکا را آغاز کردند. در این عملیات، در مجموع ۸۳۰ خدمه از ۱۳ کشور ناتو بیش از ۳۶۰ سورتی پرواز انجام دادند. عملیات دریایی ناتو در مدیترانه نیز آغاز شد و بعدها ناتو ماموریت نظامی در افغانستان را نیز برعهده گرفت.

شهروندان آمریکایی در خصوص سفر به مناطق مرزی

سفارت ایالات متحده در ترکیه با صدور بیانیهای فوری، نسبت به تشدید تنش‌های منطقه‌ای و خطرات احتمالی در مناطق جنوب‌شرقی ترکیه و مرزهای مشترک با ایران، عراق و سوریه هشدار داد.

طبق این گزارش که در صفحات رسمی کنسولی سفارت منتشر شده است، از شهروندان آمریکایی خواسته شده تا از سفر به مناطق مرزی هم‌مرز با ایران (منطقه مرزی آذربایجان غربی) و سایر کانون‌های بحران خودداری کنند. سفارت آمریکا صراحتاً بر دوری از مناطق مرزی ایران و ترکیه (استان آذربایجان غربی در جغرافیای ایران) تاکید کرده است که نشان‌دهنده احتمال وقوع ناامنی‌های نظامی نشأت گرفته از شمال عراق است. تحلیل‌گران بر این باورند که تبدیل شدن مرزهای غربی آذربایجان به منطقه نظامی و صدور چنین هشدارهایی، احتمالاً به دلیل محتمل بودن ورود میدانی گروه‌های مسلح کُردی به روند جنگ باشد.

دولت‌های ترکیه و ایران عبور روزانه مسافران در گذرگاه‌های مرزی واقع در استان‌های آغری، وان و حکاری (مرزهای بازرگان، رازی و سرو) را به صورت متقابل متوقف کردند.

عمر بولات، وزیر تجارت ترکیه، روز دوشنبه ۱۱ اسفند-۲ مارس، در شبکه ایکس نوشت که عبور بارهای تجاری در سه گمرک به صورت کنترل شده ادامه دارد اما عبور روزانه مسافران به صورت متقابل متوقف شده است.

ترکیه در مرز با ایران سه گذرگاه گمرکی دارد: ۷ گریولاک در آغری (مرز بازرگان)، کاپیکوی در وان (مرز رازی) و اسنדרه در حکاری (مرز سرو). آقای بولات گفته است که در گذرگاه‌های مرزی ترکیه وضعیت اضطراری برقرار نیست و به رغم توقف تردد مسافران، هر دو کشور همچنان اجازه بازگشت شهروندان شان را می‌دهند.

هم‌چنین به گفته وزیر تجارت ترکیه، ورود شهروندان کشورهای ثالث که در ایران مانده‌اند به این کشور مجاز است. عمر بولات با اعلام این که اقدامات لازم برای جلوگیری از اختلال در عبور و مرور گمرک‌ها انجام شده، گفت: «عبور و مرور در گذرگاه‌های گمرکی ما، با هماهنگی تمامی مراجع اداری مرتبط و طرف ایرانی، به صورت کنترل شده و بدون وقفه ادامه دارد.» ادعای «منطقه حائل»

پیش از حملات آمریکا و اسرائیل به ایران، بلومبرگ و میدل ایست آی در گزارش‌هایی مدعی شده بودند که ترکیه ممکن است برای جلوگیری از موج احتمالی پناهندگان از ایران، در غرب کشور خود یک «منطقه حائل» ایجاد کند.

مرکز مقابله با اطلاعات نادرست ترکیه (دی‌ام‌ام) وابسته به ریاست ارتباطات ریاست جمهوری، در تاریخ ششم اسفند (۲۵ فوریه) این ادعا را رد کرد و گفت: «دولت ما که همواره به تمامیت ارضی و حاکمیت کشورهای همسایه احترام می‌گذارد، برای تامین امنیت مرزهای خود، چه در شرایط بحران و چه در شرایط عادی، به صورت ۲۴ ساعته و ۷ روز هفته اقدامات لازم را انجام می‌دهد.»

«خیلی وحشتناک بود، نمی‌توانستیم آن‌جا بمانیم»

امیلی ویتز، خبرنگار بی‌بی‌سی که راهی مرز ایران و ترکیه شده است، ماجرای مادری از تهران را روایت می‌کند که به‌تازگی به همراه دختر سه‌ساله‌اش و همسرش از مرز عبور کرده و وارد ترکیه شده است.

این زن به خانم ویتز گفته است که برای حفاظت از دخترشان آنجا را ترک کرده‌اند و این زوج می‌خواستند او را به جایی امن ببرند. او گفت: «خیلی وحشتناک بود، نمی‌توانستیم آن‌جا بمانیم.»

این زن که می‌خواست ناشناس بماند، همچنین گفت که افراد زیادی تلاش می‌کردند تهران را ترک کنند و جاده‌ها مسدود شده بود: «الان هیچ برنامه‌ای نداریم. نمی‌دانیم در آینده چه خواهد شد. واقعا نگران دخترم هستیم. در ایران اتفاقات بد زیادی می‌افتد، نمی‌دانم... اگر ترامپ به ما کمک کند شاید اوضاع بهتر شود.»

گذرگاه کاپی کوی در شهر وان در شرق ترکیه، که در میان کوه‌های پوشیده از برف قرار دارد، بزرگ‌ترین گذرگاه تجاری و گردشگری از ایران به ترکیه است. ایرانی‌ها برای سفر به ترکیه نیازی به ویزا ندارند و تعداد اندکی از مردم در حال عبور از مرز هستند.

صداهایی از گذرگاه کوهستانی ایران و ترکیه

إجه توکسابای و دیلارا شنکایا / خبرگزاری رویترز / ۱۰ مارس ۲۰۲۶

در یک گذرگاه کوهستانی دورافتاده در شرق ترکیه، مسافران ایرانی با آمیزه‌ای از ترس، خستگی و آسودگی از مرز عبور می‌کنند؛ آن‌ها پس از هفته‌ای پرتنش که با جنگ، سفرهای طولانی با قطار یا خودرو، قطع ارتباطات و استفاده از تلفن‌های امانتی همراه بوده است، به این‌جا رسیده‌اند.

تپه‌های پوشیده از برف در سوی ایرانی مرز، اطراف گذرگاه مرزی کاپیکوی در استان وان ترکیه را فرا گرفته است؛ جایی که خانواده‌ها و مسافران تنها، بسیاری پس از روزها سفر، از راه می‌رسند. در روزهای اخیر صدها نفر از این مرز عبور کرده‌اند و اکنون با گسترش جنگ آمریکا و اسرائیل با ایران در منطقه، جریان عبور در هر دو جهت ادامه دارد.

برخی می‌گویند به این دلیل گریخته‌اند که بمب‌ها در شهرهایشان فرو می‌ریخت. برخی دیگر پس از آن‌که ارتباطشان با عزیزانشان قطع شد تصمیم به ترک کشور گرفتند و وقتی پروازها لغو شد، از راه زمینی سفر کردند. بیش‌تر آن‌ها تنها با یک چمدان کوچک، تلفنی بدون سیم‌کارت محلی و اراده‌ای برای به پایان رساندن سفری طاقت‌فرسا راهی شده‌اند.

تازه‌واردان می‌پرسند چگونه می‌توانند به شهر وان، نزدیک‌ترین شهر در فاصله دو ساعت راه، برسند و چگونه دوباره با دنیای بیرون ارتباط برقرار کنند. برخی خبرنگاران تلفن‌های خود را در اختیار مسافران می‌گذارند تا به خانواده‌هایشان خبر دهند که سالم هستند. هر کس دلیل متفاوتی برای ترک کشور دارد - از خشک شدن فرصت‌های کاری گرفته تا دیدار با یک خویشاوند بیمار یا زندگی‌ای که به‌سبب جنگ متوقف شده است...

گزارش‌ها از طرح ترکیه برای ایجاد «منطقه حائل» مرزی با ایران

روزنامه ملیت، که به دولت ترکیه نزدیک است، گزارش داد که مقام‌های وزارت خارجه ترکیه در نشست غیرعلنی، اعضای کمیسیون روابط خارجی مجلس ترکیه را از این طرح باخبر کردند. بنابر این گزارش، ترکیه سه سناریو، «طرح‌های ای، بی و سی» را در نظر گرفته است. جزئیات چندانی از نشست وزارت خارجه و اعضای کمیسیون روابط خارجی ترکیه منتشر نشده است.

در گزارش وزارت خارجه ترکیه به کمیسیون خارجی مجلس ترکیه، به تحولات سوریه هم اشاره شده است. ترکیه پیش‌تر یک منطقه حائل مرزی با سوریه ایجاد کرده بود. مقام‌های وزارت خارجه ترکیه بارها تاکید کرده‌اند که آنکارا با هر مداخله خارجی در کشورهای منطقه و برهم خوردن ثبات خاورمیانه مخالف است. مقام‌های ترکیه در عین حال بر این نکته هم تاکید کرده‌اند که مداخله احتمالی در ایران ممکن است به موجی گسترده از مهاجرت بینجامد.

این خبرها پس از آن منتشر می‌شود که هاگان فیدان، وزیر خارجه ترکیه جمعه، ۲۳ ژانویه (۳ بهمن)، در یک مصاحبه زنده تلویزیونی گفت: «امیدوارم آن‌ها [مقامات اسرائیل] به راهی متفاوت بروند. اما واقعیت این است که اسرائیل، به دنبال فرصت برای حمله به ایران است.»

پیش‌تر فیدان درباره رویکرد آنکارا درباره تحولات ایران گفته بود که ترکیه به ثبات و امنیت منطقه‌ای اهمیت می‌دهد و با مداخله نظامی در ایران مخالف است. او تاکید کرده بود که حل مشکلات ایران با «بازبگراں اصلی بین‌المللی» به نفع ترکیه خواهد بود. فیدان در مورد اعتراضات سراسری ایران گفته بود: «هر آن‌چه در ایران رخ دهد ما را تحت تاثیر قرار می‌دهد. به همین دلیل این تحولات را از نزدیک دنبال می‌کنیم.»

رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، هم دوشنبه گذشته گفت: «همسایه ما ایران، پس از حمله اسرائیل حالا با آزمونی جدید از ناآرامی‌های اجتماعی روبه‌روست. ایمان دارم که برادران ایرانی‌مان از این دوران پر از تله هم عبور خواهند کرد.»

وزیر فرهنگ اسرائیل: جنگ زمانی پایان می‌یابد که ایران فقط کلاشینکف داشته باشد

میکی زوهار، وزیر فرهنگ اسرائیل، که هم‌حزبی بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر است، روز سه‌شنبه ۱۹ اسفند به شبکه «کان» گفت دشوار است که زمان پایان جنگ با ایران را ارزیابی کرد اما «زمانی پایان خواهد یافت که تنها سلاح باقی‌مانده در دست نیروهای مسلح جمهوری اسلامی، کلاشینکف باشد.» او مدعی شد که اسرائیل از توان رسیدن به چنین هدفی برخوردار است که سایر تسلیحات و توانمندی‌های نظامی نیروهای ایران را از آن‌ها سلب کند. به گفته زوهار، رژیم حاکم بر ایران «غیررسمی فروپاشیده» و «توان اداره کشور را از دست داده است.»

این سیاستمدار اسرائیلی افزود مجتبی خامنه‌ای که «جایگزین دیکتاتور ایران شده»، یک «هدف قطعی حذف» برای کشورش به شمار می‌رود. به گفته او، مجتبی خامنه‌ای در آغاز عملیات نظامی جاری «تقریباً حذف شد.» رسانه‌های جمهوری اسلامی تصویر و فیلم تازه‌ای از رهبر جدید نشان نداده و با اشاره ضمنی به احتمال مجروح شدن او در جریان حملات اولیه به «بیت رهبری»، او را «زخمی جنگ رمضان» می‌نامند.

تساخی هانگی، وزیر پیشین و رییس سابق کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی پارلمان اسرائیل، روز دوشنبه در مقاله‌ای در سایت وای.نت نوشته بود: عنوان «رهبر معظم» به هیچ کسی که خواهان نابودی اسرائیل باشد، مصونیت نخواهد داد؛ همان‌گونه که علی خامنه‌ای، حسن نصرالله، یحیی سنوار و دیگران «حق مصونیت نداشتند.»

بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، بامداد سه‌شنبه گفته بود که «آرزوی ما برای شکستن یوغ استبداد توسط مردم ایران، در نهایت، به خودشان بستگی دارد. اما تردیدی نیست که با اقداماتی که تا کنون انجام شده، استخوان‌های آن‌ها (جمهوری اسلامی) را در هم می‌شکنیم و دستان ما (برای وارد کردن ضربات بیشتر) هنوز بلند است.»

در پی سخنان پیاپی روز دوشنبه دونالد ترامپ در مورد سرنوشت جنگ مشترک آمریکا و اسرائیل با ایران، «منابع ارشد امنیتی» اسرائیل به رسانه‌های این کشور گفته‌اند که کشورشان با این احتمال که هر لحظه ممکن است رییس‌جمهور آمریکا پایان جنگ با ایران را اعلام کند، می‌خواهد بیش‌ترین آسیب‌ها را به حکومت جمهوری اسلامی وارد کند.

حمله به کشتی‌های مین‌گذار ایران

در این نشست ژنرال دن کین، رییس ستاد مشترک ارتش آمریکا، هم گفت: ایالات متحده علیه کشتی‌های مین‌گذار ایران دست به حمله زده است و پنتاگون گزینه‌های مختلفی را در صورت مأموریت برای عبور کشتی‌ها از تنگه هرمز بررسی خواهد کرد.

جنگ آمریکا و اسرائیل با ایران که ده روز است ادامه دارد، موجب توقف عبور و مرور کشتی‌ها از تنگه هرمز تا ۹۰ درصد شده و حمل‌ونقل نفت و گاز مابین جهان را با اختلال روبه‌رو کرده است. تولیدکنندگان نفت شامل کویت، عربستان، عراق و امارات مجبور به کاهش تولید شده‌اند زیرا ظرفیت‌ها برای ذخیره پر شده‌اند. به گفته رییس ستاد مشترک ارتش ایالات متحده، آمریکا در ده روز نخست این کارزار بیش از پنج هزار هدف را در ایران مورد حمله قرار داد، از جمله بیش از ۵۰ کشتی.

از چپ: نخست‌وزیر بریتانیا، کی‌یر استارمر؛ رئیس‌جمهور آمریکا، دونالد ترامپ؛ نخست‌وزیر اسپانیا، پدرو سانچز

خشم ترامپ از واکنش دوگانه اروپا به جنگ ایران

با گذشت بیش از یک سال از تهدیدهای تعرفه‌ای، اهانت‌های لفظی و تنش‌های دیپلماتیک دونالد ترامپ با متحدان اروپایی، اکنون رییس‌جمهور آمریکا خود را در جنگ علیه ایران در وضعیتی می‌بیند که عملاً تنها اسرائیل را در کنار خود دارد. گزارش ان‌بی‌سی نیوز نشان می‌دهد واکنش محتاطانه، ناهماهنگ و گاه

متضاد دولت‌های اروپایی به این جنگ، نه تنها شکاف تازه‌ای در روابط فرآتلانتیکی پدید آورده، بلکه خشم ترامپ را نیز متوجه برخی از نزدیک‌ترین شرکای سنتی واشنگتن کرده است.

این تنش از همان آغاز حملات آمریکا به ایران آشکار شد. ترامپ روز دوشنبه، پس از آنکه کی‌یر استارمر، نخست‌وزیر بریتانیا، در مرحله نخست با استفاده آمریکا از پایگاه‌های بریتانیایی برای حملات اولیه مخالفت کرد و تنها بعدتر اجازه داد این پایگاه‌ها برای اقدامات «دفاعی» به کار گرفته شوند، با لحنی تحقیرآمیز گفت: «ما با وینستون چرچیل طرف نیستیم.» این جمله به خوبی نشان داد که کاخ سفید از سطح حمایت لندن رضایت ندارد و آن را کم‌تر از انتظار خود می‌داند. تنش با اسپانیا حتی آشکارتر شد. یک روز پس از ماجرای بریتانیا، دولت اسپانیا اجازه نداد هواپیماهای نظامی آمریکا از پایگاه‌های مشترک دو کشور در اندلس استفاده کنند. ترامپ در واکنش تهدید کرد که آمریکا برای «قطع کامل تجارت با اسپانیا» اقدام خواهد کرد؛ کشوری که عضو بازار واحد اتحادیه اروپا است و هرگونه تهدید تجاری علیه آن، در عمل می‌تواند کل مناسبات آمریکا و اتحادیه اروپا را تحت تاثیر قرار دهد.

فرانسه نیز با حمایت از موضع اسپانیا، خشم بیشتری را متوجه خود کرد. امانوئل مکران، رئیس‌جمهور فرانسه، روز سه‌شنبه اعلام کرد حملات به ایران «خارج از چارچوب حقوق بین‌الملل» بوده است. این موضع‌گیری، در شرایطی که واشنگتن می‌کوشد عملیات خود را مشروع و ضروری جلوه دهد، به معنای زیر سؤال بردن مبنای حقوقی جنگ از سوی یکی از مهم‌ترین قدرتهای اروپایی بود.

با این همه، همه رهبران اروپایی از نظر ترامپ در یک موقعیت قرار نگرفته‌اند. برخی از آنان دست‌کم تاکنون توانسته‌اند رضایت نسبی او را حفظ کنند. فردریش مرتس، صدراعظم محافظه‌کار آلمان، از جمله این چهره‌هاست. او در زمانی که ترامپ در حضورش از اسپانیا انتقاد می‌کرد، در کنار رئیس‌جمهور آمریکا نشست و به نظر می‌رسد با اجازه دادن به استفاده از پایگاه هوایی رامشتاین در جریان جنگ، جایگاه خود را نزد ترامپ حفظ کرده است. ترامپ درباره آلمان گفته است: «آلمان عالی بوده. آنها به ما اجازه می‌دهند در برخی مناطق فرود بیایم و ما قدردان این موضوع هستیم.»

در ایتالیا نیز نشانه‌هایی از همراهی محتاطانه دیده شده است. روزنامه کوریره دل‌اسرا گزارش داده که ترامپ از جورجیا ملونی، نخست‌وزیر راست‌گرای ایتالیا، تمجید کرده است. ملونی گفته بود کشورش به توافق‌های موجود درباره استفاده از پایگاه‌ها احترام خواهد گذاشت. ترامپ در یک گفت‌وگوی تلفنی او را «رهبری بزرگ» توصیف کرده که «همیشه سعی می‌کند کمک کند». این ستایش، در قیاس با حملات لفظی او به دیگر رهبران اروپایی، نشانه‌ای از تمایل کاخ سفید به حفظ و برجسته کردن متحدانی است که در چارچوب مورد نظر آمریکا حرکت می‌کنند.

کارولین لیویت، سخنگوی کاخ سفید، نیز روز چهارشنبه گفت ترامپ انتظار دارد «همه متحدان اروپایی ما، البته، در این مأموریت که مدت‌ها انتظارش می‌رفت، همکاری کنند.» او مدعی شد ایران نه فقط آمریکا و اسرائیل، بلکه متحدان اروپایی واشنگتن را نیز تهدید می‌کند. این موضع‌گیری نشان می‌دهد دولت آمریکا می‌کوشد جنگ را نه یک اقدام یک‌جانبه، بلکه عملیاتی در دفاع از امنیت گسترده‌تر غرب معرفی کند؛ هرچند در عمل، میزان همراهی اروپا بسیار محدودتر و محتاطانه‌تر از آن چیزی بوده که واشنگتن می‌خواست.

گزارش آن‌بی‌سی یادآوری می‌کند اروپا در مداخلات نظامی پیشین آمریکا، از افغانستان تا عراق، نقش‌هایی مهم ایفا کرده بود، اما این نخستین بار نیست که واشنگتن بدون همراهی کامل متحدان غربی دست به جنگ می‌زند. با این حال، پاسخ سرد و مشروط اروپا به جنگ با ایران، همراه با تهدیدهای گسترده‌تر ترامپ، این نگرانی را برانگیخته که شکاف دیپلماتیک موجود بتواند به یک رویارویی تازه تجاری نیز تبدیل شود.

با وجود این، همه کارشناسان این فاصله را به معنای گسستی واقعی نمی‌دانند. فواز جرجس، استاد روابط بین‌الملل در مدرسه اقتصاد لندن، گفته است نباید چنین تصور کرد که دولت‌های اروپایی واقعاً از آمریکا در جنگ علیه ایران حمایت نمی‌کنند. به گفته او، نباید بیش از حد بر لفاظی‌های رهبران اروپایی متمرکز شد، بلکه باید به عملکرد آنان و استقرار توان دریایی و هوایی‌شان برای ارائه حمایت مستقیم یا غیرمستقیم از جنگ آمریکا و اسرائیل علیه ایران توجه کرد.

همین برداشت را می‌توان در مواضع مقام‌های اتحادیه اروپا نیز دید. کایا کالاس، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، روز جمعه گفت تغییر جهت سیاست خارجی واشنگتن «روابط فرآتلانتیکی را از بنیان لرزانده است»، اما همزمان در موضعی نزدیک به آمریکا، ایران را «صادرکننده جنگ» نامید. او همچنین گفت تهران در تلاش است در منطقه «آشوب» ایجاد کند و در عین حال از امکان آن سخن گفت که مردم ایران بتوانند «آینده خود را تعیین کنند». این دوگانه، بازتاب‌دهنده همان وضعیت پیچیده اروپا است: فاصله گرفتن از لحن و روش ترامپ، اما بدون بریدن کامل از چارچوب راهبردی مشترک با آمریکا.

جرجس می‌گوید با وجود همه اختلاف‌ها با ترامپ، و با وجود آن‌چه او «زورگویی» و «تحقیر اروپا» می‌نامد، بیشتر رهبران اروپایی همچنان احساس می‌کنند به چتر راهبردی آمریکا وابسته‌اند. از نظر او، تنها نخست‌وزیر اسپانیا بوده که واقعاً «ایستادگی» کرده است.

در سطح عملی نیز، هرچند پاسخ اروپا به درخواست‌های آمریکا یکسان نبوده، اما این قاره در دفاع از خود در برابر هرگونه تهدید احتمالی ایران موضعی هماهنگ‌تر نشان داده است. اسپانیا، ایتالیا، فرانسه و هلند پس از آنکه یک پهپاد ساخت ایران روز دوشنبه به یک پایگاه بریتانیایی در قبرس اصابت کرد، نیروها و تجهیزات دریایی و هوایی خود را به این جزیره عضو اتحادیه اروپا اعزام کردند. اسپانیا حتی پیشرفته‌ترین ناو جنگی خود را به شرق مدیترانه فرستاد؛ اقدامی که در عین رد همکاری مستقیم با جنگ ترامپ، تعهد مادرید به همکاری دفاعی اروپایی را نشان می‌دهد.

در بریتانیا نیز وزارت دفاع روز شنبه اعلام کرد یکی از دو ناو هواپیما بر این کشور در وضعیت آمادگی پیشرفته قرار گرفته است؛ خبری که گمانه‌زنی‌ها درباره احتمال اعزام آن به مدیترانه را افزایش داد. همین تحرکات نشان می‌دهد که اروپا، حتی اگر حاضر نباشد به‌طور کامل در جنگ ترامپ شریک شود، در حال آماده شدن برای مهار پیامدهای احتمالی گسترش آن است.

ترامپ در واکنش به موضع استارمر در شبکه اجتماعی خود نوشت: «اشکالی ندارد، نخست‌وزیر استارمر، دیگر به آنها احتیاجی نداریم. ما به کسانی نیاز نداریم که وقتی جنگ را برده‌ایم تازه به آن بپیوندند.» این جمله، هم عصبانیت ترامپ را نشان می‌داد و هم تلاشی برای کوچک جلوه دادن اهمیت همراهی اروپایی‌ها. اما خود درخواست‌های مکرر آمریکا از دولت‌های اروپایی برای حمایت، به‌نوشته ان‌بی‌سی، نشان می‌دهد واشنگتن همچنان خواهان نوعی رابطه متقابل و سودمند با اروپا است؛ رابطه‌ای که پس از بازگشت ترامپ به قدرت، بارها دچار تزلزل و ابهام شده است.

مایکل بوچور کیو، پژوهشگر ارشد غیرمقیم مرکز اوراسیای شورای آتلانتیک، به ان‌بی‌سی نیوز گفته است به‌نظر می‌رسد ترامپ اکنون دریافته که اروپا اهمیت دارد. او گفته رئیس‌جمهور آمریکا از دولت‌های متعددی درخواست حمایت کرده و احتمالاً احساس می‌کند آنان به اندازه کافی پشتیبان او نیستند. به گفته او، در سال ۲۰۲۵ دولت‌های اروپایی برای جلب حمایت واشنگتن در جنگ اوکراین با حالتی التماس‌آمیز به آمریکا مراجعه می‌کردند، اما اکنون به این نتیجه رسیده‌اند که باید مستقل‌تر عمل کنند.

در همین حال، جنگ ایران بر معادلات دیگری نیز اثر گذاشته است؛ از جمله بر جایگاه اوکراین در نگاه واشنگتن. ان‌بی‌سی یادآوری می‌کند که ترامپ یک سال پیش ولودیمیر زلنسکی را «دیکتاتور» خوانده و گفته بود او هیچ «برگ برنده‌ای» در دست ندارد، و هم‌زمان حمایت آمریکا از اوکراین در جنگ با روسیه را کاهش داده بود. اما زلنسکی روز چهارشنبه اعلام کرد که آمریکا اکنون برای کمک در زمینه دفاع ضدهوایی و مقابله با پهپادها به اوکراین رجوع کرده است؛ حوزه‌ای که اوکراین طی سال‌های جنگ با روسیه و مقابله با پهپادهای شاهد طراحی شده در ایران تجربه فراوانی در آن به دست آورده است. زلنسکی در شبکه ایکس نوشت که آمریکا از اوکراین برای ارائه حمایت مشخص در برابر پهپادهای شاهد در منطقه خاورمیانه درخواست کمک کرده و او نیز دستور داده ابزارهای لازم فراهم شود و متخصصان اوکراینی در محل حضور یابند تا امنیت مورد نیاز را تضمین کنند. بوچور کیو در این باره گفته است زلنسکی اکنون «برگ‌های بسیار قوی‌تری نسبت به یک هفته پیش در دست دارد.»

گزارش ان‌بی‌سی نیوز تصویری از شکاف، تردید و بازآرایی در مناسبات فرآتلانتیکی ارائه می‌دهد. اروپا در برابر جنگ ایران نه کاملاً در کنار آمریکا ایستاده و نه از آن فاصله کامل گرفته است. برخی کشورها مانند آلمان و ایتالیا همکاری بیشتری نشان داده‌اند، برخی دیگر مانند اسپانیا و فرانسه با صراحت بیشتری مخالفت یا محدودیت اعمال کرده‌اند، و در سطح کلی، اتحادیه اروپا در حالی که از لحن و یک‌جانبه‌گرایی ترامپ ناخشنود است، همچنان خود را به چتر امنیتی آمریکا وابسته می‌بیند. همین وضعیت دوگانه باعث شده ترامپ، در میانه جنگی که می‌خواست آن را با حمایت گسترده متحدان پیش ببرد، بیش از پیش خشم خود را متوجه همان متحدانی کند که هنوز نمی‌خواهند کاملاً از مدار واشنگتن خارج شوند، اما دیگر حاضر هم نیستند بی‌چون و چرا در کنار او بایستند.

تاثیر جنگ بر کشورهای دیگر

یکی از نشانه‌های ادامه بی‌ثباتی، گزارش تازه آژانس عملیات تجارت دریایی بریتانیا بود که اعلام کرد یک کشتی در ۳۶ مایل دریایی شمال ابوظبی مورد حمله قرار گرفته و ناخدای کشتی از شنیده شدن صدای انفجار و مشاهده برخوردی در نزدیکی یک کشتی باری گزارش داده است. این حادثه، هرچند هنوز ابعاد دقیق آن روشن نیست، یادآور آن است که شمال خلیج فارس و آبراه‌های پیرامونی همچنان در وضعیتی بسیار شکننده قرار دارند.

در همین حال، بنیامین نتانیاهو نیز در سخنانی تازه اعلام کرده است که هدف اسرائیل کمک به مردم ایران برای رهایی از «یوغ استبداد» است. او گفته است اقدامات انجام‌شده تاکنون «استخوان‌های» حکومت ایران را شکسته و دست اسرائیل همچنان دراز است. این موضع‌گیری نشان می‌دهد که تل‌آویو همچنان می‌کوشد جنگ را نه فقط به‌عنوان یک نبرد نظامی، بلکه به‌عنوان پروژه‌ای برای تغییر توازن سیاسی در داخل ایران معرفی کند. از سوی دیگر، ترکیه که در روزهای گذشته دو موشک بالستیک ایرانی به سوی آن شلیک شده و توسط پدافند ناتو سرنگون شده بودند، حالا از تقویت سامانه دفاع هوایی خود با استقرار سامانه آمریکایی پاتریوت خبر داده است. این سامانه قرار است در استان مالاتیا، محل استقرار پایگاه راداری مهم ناتو در کورجیک، مستقر شود؛ پایگاهی که در شناسایی دو موشک پیشین نقش کلیدی داشت.

در جبهه اقتصادی، تبعات جنگ هرچه بیش‌تر خود را در نقاط مختلف جهان نشان می‌دهد. در هند، کمبود گاز مایع آشپزی رستوران‌ها و هتل‌ها را با خطر اختلال و حتی تعطیلی روبه‌رو کرده است. هند که دومین واردکننده بزرگ گاز مایع نفتی در جهان است، هفته گذشته از اختیارات اضطراری برای وادار کردن پالایشگاه‌ها به افزایش تولید داخلی استفاده کرد؛ تصمیمی که بخش مهمان‌نوازی را با کمبود شدید روبه‌رو کرده است. برخی رستوران‌ها گفته‌اند تنها برای دو روز ذخیره گاز دارند و ناچار شده‌اند در بعضی شعبه‌ها اجاق‌های برقی نصب کنند.

هم‌زمان، دولت هند برای مقابله با اختلال در واردات گاز طبیعی مایع از مسیر تنگه هرمز، اقدام به سهمیه‌بندی و انتقال گاز از بخش‌های غیراولویت‌دار به مصرف‌کنندگان اصلی کرده است. طبق این تصمیم، تامین کامل گاز برای خانوارها و خودروها در اولویت نخست قرار گرفته، کارخانه‌های کود شیمیایی ۷۰ درصد نیاز خود را دریافت می‌کنند و صنایع دیگر نیز با سهمیه‌های محدودتری روبه‌رو شده‌اند. این تحولات نشان می‌دهد جنگ ایران دیگر تنها یک بحران منطقه‌ای نیست، بلکه مستقیماً زنجیره تامین انرژی در آسیا را مختل کرده است.

در ویتنام نیز دولت از شرکت‌ها خواسته برای صرفه‌جویی در سوخت، کارکنان خود را به دورکاری تشویق کنند. بهای بنزین در این کشور از پایان ماه گذشته ۳۲ درصد، گازوئیل ۵۶ درصد و نفت سفید ۸۰ درصد افزایش یافته است. دولت ویتنام همچنین تصمیم گرفته تعرفه واردات سوخت را تا پایان آوریل حذف کند. این اقدامات اضطراری بیانگر آن است که لرزه‌های جنگ از خاورمیانه تا شرق و جنوب‌شرق آسیا رسیده است.

در بازار جهانی انرژی، شرکت آرامکوی عربستان نیز هشدار داده است اگر جنگ ایران همچنان حمل و نقل در تنگه هرمز را مختل نگه دارد، پیامدهای آن برای بازار جهانی نفت «فاجعه‌بار» خواهد بود. مدیرعامل آرامکو گفته است این بحران نه تنها کشتیرانی و بیمه را به هم ریخته، بلکه می‌تواند زنجیره‌ای از اثرات شدید را بر هوانوردی، کشاورزی، خودروسازی و صنایع دیگر نیز بر جای بگذارد. او همچنین تأکید کرده ذخایر جهانی نفت به پایین‌ترین سطح پنج سال اخیر رسیده و تداوم این وضعیت می‌تواند سرعت کاهش ذخایر را بیش‌تر کند.

صنعت هواپیمایی نیز از تبعات جنگ در امان نمانده است. شرکت کانتاس استرالیا اعلام کرده که به دلیل جهش هزینه سوخت جت، کرایه پروازهای بین‌المللی خود را از همین هفته افزایش می‌دهد و در حال بررسی ظرفیت پروازها به اروپا در ماه‌های آینده است. پیش‌تر ایر نیوزیلند نیز افزایش نرخ بلیت‌ها را اعلام کرده بود. این افزایش قیمت‌ها در حالی رخ می‌دهد که بی‌ثباتی در آسمان خاورمیانه، تغییر مسیر پروازها و بالا رفتن هزینه بیمه و سوخت، همگی صنعت جهانی سفر را تحت فشار گذاشته‌اند. حتی صبح سه‌شنبه برخی پروازهای ورودی به دوی برای مدتی در آسمان در الگوی انتظار قرار گرفتند، زیرا احتمال حمله موشکی مطرح شده بود.

آمریکا در دو روز نخست جنگ با ایران «۵٫۶ میلیارد دلار» مهمات مصرف کرده است

خبرگزاری رویترز روز سه‌شنبه ۱۹ اسفند-۱۰ مارس، به نقل از «یک منبع آگاه» خبر داد در گزارشی که به کمیته‌های کنگره آمریکا ارائه شده است، دولت دونالد ترامپ اعلام کرده که در دو روز نخست حملات علیه ایران، ۵٫۶ میلیارد دلار مهمات مصرف کرده است. این گزارش می‌گوید اعضای کنگره ممکن است به‌زودی مجبور شوند بودجه اضافی برای جنگ را تصویب کنند. آن‌ها ابراز نگرانی کرده‌اند که این درگیری، ذخایر نظامی آمریکا را کاهش دهد، آن هم در زمانی که صنایع دفاعی از پیش برای برآورده ساختن تقاضاها با مشکل روبه‌رو بوده‌اند.

دولت آمریکا هنوز برآورد عمومی از هزینه جنگی که ۹ اسفند همراه با متحد خود اسرائیل آغاز کرد، ارائه نکرده است. اعضای کنگره خواستار اطلاعات بیشتری شده‌اند، از جمله شهادت علنی مقام‌ها درباره مسائلی مانند این که این درگیری چه تأثیری بر آمادگی ارتش آمریکا برای دفاع از کشور خواهد داشت. چندین دستیار کنگره گفته‌اند انتظار دارند کاخ سفید به‌زودی درخواست بودجه اضافی برای این جنگ را به کنگره ارائه کند. برخی مقام‌ها گفته‌اند این درخواست ممکن است حدود ۵۰ میلیارد دلار باشد، اما برخی دیگر گفته‌اند این برآورد احتمالا کم‌تر از میزان واقعی است.

تهران

باران سیاه و نگرانی‌های بهداشتی در ایران

امیلی باومگارتنر و پاریس بهروز / نیویورک تایمز / ۱۰ مارس ۲۰۲۶

اندکی پس از آن که توده‌های تیره دود بامداد یک‌شنبه بر فراز تهران شروع به فرونشستن کرد، ساکنان شهر پدیده‌ای عجیب را مشاهده کردند: باران سیاه. برخی نیز گزارش دادند که لایه‌ای ضخیم و چرب، شبیه رنگ، روی خودروها و بام خانه‌هایشان نشست است. سپس علائمی مانند میگردن، سرگیجه و سرفه ظاهر شد. کارشناسان سلامت چندان شگفت‌زده نشدند. درست پیش از آن، انبارهای سوخت ایران هدف حمله قرار گرفته بودند؛ در حالی که نیروهای آمریکایی و اسرائیلی کارزار خود علیه دولت ایران را تشدید کرده بودند. جاناتان لوی، رییس بخش سلامت محیط‌زیست در دانشکده بهداشت عمومی دانشگاه بوستون، این وضعیت را «یادآور» جنگ نخست خلیج فارس دانست؛ زمانی که سوختن میادین نفتی کویت طیف گسترده‌ای از پیامدهای بهداشتی را به دنبال داشت. تنها یک روز پس از حملات در تهران، اثرات سلامت آن در فاصله‌ای دور از محل انبارهای سوخت نیز احساس می‌شد. یکی از ساکنان به نیویورک تایمز گفت صبح با آسمانی کاملا سیاه از خواب بیدار شده و بیرون رفته است. او گفت وقتی به خانه بازگشت، صورتش می‌خارید و با «نقطه‌های سیاه» پوشیده شده بود.

ساکن دیگری از تهران گفت که تنها پس از ۱۵ دقیقه حضور در خودرو دچار سوزش چشم و گرفتگی مجاری تنفسی شد. او گفت: «تقریباً انگار در هوا گاز اشک‌آور پخش شده است. جنگ به درون گلوهای ما رسیده است.»

به گفته مارشا ویلز-کارپ، پژوهشگر دانشکده بهداشت عمومی بلومبرگ در دانشگاه جانز هاپکینز که بر عوامل محیطی مؤثر بر بیماری‌ها تمرکز دارد، سوختن نفت مقادیر عظیمی دی‌اکسید کربن آزاد می‌کند. این گاز به سرعت جای اکسیژن را می‌گیرد؛ به همین دلیل افرادی که نزدیک محل آتش‌سوزی هستند اغلب نشانه‌های اولیه خفگی را نشان می‌دهند. ضربان قلب افزایش می‌یابد، تنفس سریع‌تر می‌شود و افراد ممکن است دچار سردرد، سرگیجه و احساس شدید کمبود هوا شوند.

کارشناسان می‌گویند ذرات تیره‌ای که مانند باران از آسمان فرومی‌ریختند از ذرات بسیار ریزی موسوم به PM2.5 تشکیل شده بودند؛ از جمله «کربن سیاه» که رنگ تیره این آلودگی را ایجاد می‌کند. علاوه بر آن، انواع دیگری از سموم نیز آزاد شده‌اند: ترکیبات سرطان‌زایی موسوم به هیدروکربن‌های آروماتیک چندحلقه‌ای؛ گازهایی مانند دی‌اکسید گوگرد و اکسیدهای نیتروژن؛ و فلزات سنگینی هم‌چون سرب، آرسنیک و جیوه - که همگی در میان ده ماده شیمیایی اصلی مورد نگرانی برای سلامت عمومی از نظر سازمان جهانی بهداشت قرار دارند.

دکتر لوی گفت حتی پس از فرونشستن این قطرات، مجموعه‌ای از مواد شیمیایی خطرناک همچنان در هوا معلق باقی می‌ماند؛ بسیاری از آن‌ها با بیماری‌های قلبی و ریوی، سرطان‌ها و اختلالات شناختی مانند مشکلات رشد عصبی و بیماری آلزایمر مرتبط هستند.

در کوتاه‌مدت، تحریک پوست و چشم واکنش‌های شایعی در برابر این سموم هستند. به گفته دکتر ویلز-کارپ، بسیاری از افراد هم‌چنین شروع به سرفه می‌کنند؛ مکانیسمی دفاعی که «با تنگ کردن مجاری تنفسی تلاش می‌کند مانع ورود این مواد به بدن شود.» ترکیبات موجود در هوا هم‌چنین می‌توانند از طریق پیاز بویایی در بالای حفره بینی وارد بدن شوند؛ مسیری که مستقیماً به مغز می‌رسد. حتی افرادی که از محل آتش‌سوزی دور هستند نیز ممکن است دچار تنگ شدن رگ‌های خونی در مغز شوند؛ حالتی که می‌تواند به سرگیجه منجر شود. به گفته کارشناسان، اثرات بلندمدت به مدت زمان و شدت مواجهه با آلودگی بستگی دارد. بیشترین نگرانی درباره کودکان، سالمندان و افرادی است که پیش‌تر دچار بیماری‌های قلبی یا ریوی بوده‌اند. زنان باردار و جنین‌ها نیز به‌ویژه در برابر این مواد شیمیایی آسیب‌پذیرند؛ زیرا این ترکیبات می‌توانند جفت را دچار التهاب کنند.

برای افرادی که درگیر یک درگیری نظامی هستند، خطرات سلامت ممکن است حتی بیش‌تر شود. استرس و تروما می‌توانند سیستم ایمنی بدن را تضعیف کنند و دسترسی به خدمات درمانی نیز ممکن است محدود باشد. دکتر لوی گفت: «این اتفاق در خلأ رخ نمی‌دهد.»

این تهدید ممکن است به ایران محدود نماند. مقام‌های هواشناسی پاکستان هشدار داده‌اند که باد ممکن است آلودگی‌ها را از ایران به آن سوی مرز منتقل کند. هم‌چنین مدیرکل سازمان جهانی بهداشت در بیانیه‌ای درباره احتمال آلودگی مواد غذایی و منابع آب هشدار داده است.

کارشناسان می‌گویند افرادی که امکان دور شدن از آلودگی را ندارند باید در فضای بسته بمانند، تمام پنجره‌ها را ببندند و در صورت امکان از ماسک و سیستم‌های تصفیه هوا استفاده کنند. دکتر لوی اذعان کرد که انجام این توصیه‌ها ممکن است آسان نباشد. او گفت: «ما می‌دانیم ارائه چنین توصیه‌هایی به مردمی که در میانه جنگ زندگی می‌کنند، بسیار دشوارتر است.»

آسیب به یک ساختمان مسکونی در تل‌آویو بر اثر اصابت یک موشک ایرانی

آماري از کشته‌شدگان در کشورهای منطقه در جنگ جاری

از زمان حملات آمریکا و اسرائیل به ایران در ۲۸ فوریه-۹ اسفند، کشورهای حوزه خلیج فارس که پایگاه‌ها و نیروهای آمریکایی در آن‌جا مستقر هستند و هم‌چنین لبنان به سرعت درگیر این جنگ شده‌اند و تاکنون صدها نفر در خاورمیانه جان خود را از دست داده‌اند. خبرگزاری رویترز در گزارشی آمار کشته‌های جنگ تا ۱۰ مارس را به شرح زیر اعلام کرده است:

ایران

جنگ در ایران تا کنون به کشته شدن حداقل ۱۲۷۰ نفر انجامیده است، از جمله ۴۰ نفر در یک حمله اسرائیل به منطقه مسکونی در تهران در روز دوشنبه ۹ مارس-۱۸ اسفند کشته شدند. مشخص نیست که آیا این آمار شامل کشته‌های نظامی هم می‌شود یا خیر. ارتش ایران اعلام کرده است که حداقل ۱۰۴ نفر پس از آنکه یک زیردریایی آمریکایی یک ناوشکن ایرانی را در نزدیکی ساحل سریلانکا هدف قرار داد، کشته شدند. این افراد در آمار هلال‌احمر گنجانده نشده‌اند.

لبنان

بنا بر آمار وزارت بهداشت لبنان حداقل ۴۸۶ نفر در حملات اسرائیل کشته شده‌اند.

عراق

در عراق نیز بر اساس داده‌های پلیس و مسئولان بهداشت این کشور حداقل ۱۵ نفر کشته شده‌اند. از جمله یک فرمانده گروه مقاومت اسلامی عراق، ائتلافی از گروه‌های مسلح مورد حمایت ایران، ۵ مارس در حمله هوایی کشته شد.

اسرائیل

ارتش اعلام کرده است که دو سرباز در جنوب لبنان کشته شده‌اند که اولین قربانیان نیروهای اسرائیل پس از از سرگیری درگیری‌ها با حزب‌الله هستند. طبق گزارش یک سرویس آمبولانس در اسرائیل ۱۱ غیرنظامی نیز در جریان جنگ جاری جان خود را از دست داده‌اند، از جمله ۹ نفر در حمله موشکی ایران به بیت شمش نزدیک اورشلیم در روز اول مارس.

ایالات متحده آمریکا

ارتش آمریکا می‌گوید ۷ نظامی در عملیات علیه ایران کشته شده‌اند.

سوریه

۴ نفر در جریان حمله موشکی ایران به یک ساختمان در شهر سویدا در جنوب سوریه در ۲۸ فوریه کشته شدند.

امارات متحده عربی

وزارت دفاع امارات از کشته شدن ۶ نفر در اثر حملات ایران خبر داده است.

عربستان سعودی

دو نفر هنگام برخورد یک پرتابه به منطقه مسکونی در الخرج، جنوب شرقی ریاض، کشته شدند.

بحرین

بنا بر داده‌های وزارت کشور بحرین ۲ نفر در دو حمله جداگانه ایران کشته شده‌اند، از جمله آخرین حمله به یک ساختمان مسکونی در منامه، پایتخت بحرین که در اثر آن یک زن ۲۹ ساله کشته شد.

کویت

آمارهای وزارت بهداشت کویت از کشته شدن دو شهروند این کشور، از جمله یک کودک در حملات ایران حکایت دارند. همچنین دو مامور وزارت کشور و دو سرباز ارتش کویت در حین انجام وظیفه کشته شدند.

عمان

یک نفر پس از برخورد یک پرتابه به تانکری با پرچم جزایر مارشال MKD VYOM در نزدیکی بندر مسقط جان خود را از دست داد. این آمار نشان‌دهنده گسترش سریع درگیری‌ها در سراسر خاورمیانه و کشته شدن غیرنظامیان و نظامیان در چند کشور هم‌زمان است.

مناطق مسکونی در مهرشهر، نیمه شب دیشب مورد حمله هوایی اسرائیل قرار گرفتند

نتیجه گیری

در مرکز تحولات روز سه‌شنبه، اظهارات تازه ترامپ قرار دارد. او گفته است جنگ خاورمیانه ممکن است «خیلی زود» پایان یابد و حتی از این عملیات به‌عنوان جنگی یاد کرده که «بسیار کامل» پیش رفته و «از برنامه جلوتر» است. همین سخنان، همراه با گمانه‌زنی‌ها درباره احتمال کاهش محدود برخی فشارها بر بازار انرژی، باعث شد قیمت نفت که پیش‌تر به اوج بیش از سه سال گذشته رسیده بود، عقب‌نشینی کند. بازارها به این جمع‌بندی موقت رسیده‌اند که شاید واشنگتن به دنبال کشاندن جنگ به مرحله‌ای طولانی و نامحدود نباشد.

هم‌زمان با یازدهمین روز از حمله آمریکا و اسرائیل به ایران، رسانه‌های اسرائیلی گزارش داده‌اند، شمار روزانه پرتاب موشک توسط ایران نسبت به اوج آن در روز نخست جنگ ۹۳ درصد کاهش یافته است.

در روز نخست جنگ، ایران ۴۸۰ موشک به سمت اسرائیل شلیک کرد. روزنامه جروزالم پست چاپ تل‌آویو، امروز سه‌شنبه دهم مارس، نوشت: «شمار موشک‌های بالستیک پرتاب‌شده از صبح تا اکنون به حدود ۴۰ موشک رسیده است.» به گفته این رسانه‌ها حدود ۶۰ پهپاد نیز به سمت اسرائیل شلیک شدند. سخنگوی کاخ سفید اعلام کرد آمریکا بیش از ۵۰ شناور جمهوری اسلامی از جمله یک کشتی حامل پهپاد را منهدم کرده و نیروی دریایی ایران عملاً ناکارآمد شده است. او افزود ارتش آمریکا در حال هدف قرار دادن زیرساخت‌های موشکی ایران است و ترامپ اجازه نمی‌دهد آزادی کشتیرانی و جریان انرژی مختل شود.

به گزارش رویترز، با این حال، در کنار این نشانه‌های ظاهراً آرام‌کننده، ترامپ هم‌زمان هشدار داده است که اگر ایران مانع عبور نفت شود، با «مرگ، آتش و خشم» روبه‌رو خواهد شد. در مقابل، ایران نیز اعلام کرده حتی «یک قطره نفت» از تنگه هرمز عبور نخواهد کرد و این تهران است، نه ترامپ، که درباره زمان پایان جنگ تصمیم می‌گیرد. همین دو موضع متضاد نشان می‌دهد اگرچه بازارها به پایان نسبتاً نزدیک جنگ امیدوار شده‌اند، اما در سطح میدانی هنوز خطر تشدید ناگهانی تنش کاملاً پابرجاست.

رویترز در یکی از تحلیل‌های خود نیز نوشته است که ایران اکنون بر این محاسبه تکیه کرده که نه در میدان نظامی، بلکه در یک نبرد فرسایشی سیاسی و اقتصادی بتواند از آمریکا و اسرائیل دوام بیشتری بیاورد. بر اساس این تحلیل، راهبرد تهران روشن است: پرتاب موشک و پهپاد، مختل کردن مسیرهای حیاتی انرژی و وارد کردن شوک به بازارهای جهانی، به‌گونه‌ای که در نهایت واشنگتن نخستین طرفی باشد که عقب بنشیند. این گزارش می‌گوید سپاه پاسداران، با وجود ضربه‌هایی که خورده، همچنان کنترل میدان را در دست دارد و در حال اجرای طرح‌های از پیش آماده‌شده خود است؛ طرحی برای کشاندن جنگ به یک فرسایش طولانی که حریفان را از نظر سیاسی و اقتصادی خسته کند.

یکی از برجسته‌ترین خبرهای روز به سرنوشت پنج بازیکن تیم ملی فوتبال زنان ایران مربوط می‌شود که در استرالیا پناهندگی گرفته‌اند. مقام‌های استرالیایی برای این پنج نفر روایتی بشردوستانه صادر کرده‌اند و جزئیات تازه نشان می‌دهد پلیس فدرال استرالیا آن‌ها را از هتل محل اقامت تیم خارج کرده و به مکانی امن منتقل کرده است. در میان این پنج نفر، نام زهرا قنبری، کاپیتان تیم، نیز دیده می‌شود. وزیر کشور استرالیا گفته است گفت‌وگوها با این بازیکنان برای دریافت پناهندگی از چند روز پیش آغاز شده بود و حتی پیش از خروج آنان، ماموران استرالیایی برای حفاظت از تیم مستقر شده بودند. رویترز گزارش داده است این بازیکنان پس از آن تصمیم به درخواست پناهندگی گرفتند که در تلویزیون دولتی ایران «خائن در زمان جنگ» خوانده شدند؛ آن هم به دلیل نخواندن سرود جمهوری اسلامی پیش از یکی از مسابقات جام ملت‌های آسیا. با وجود پیشنهاد مشابه به دیگر اعضای تیم، دولت استرالیا گفته است احتمالاً همه بازیکنان تصمیم نخواهند گرفت از این فرصت استفاده کنند.

در واکنش، مقام‌های ایرانی بیانیه‌ای صادر کرده و این بازیکنان را به بازگشت به «آغوش مهربان» کشور فراخوانده‌اند. در بیانیه دادستانی کل ایران آمده است این زنان تحت «عدم تعادل عاطفی» و در نتیجه «توطئه‌های دشمن» رفتاری از خود نشان داده‌اند که موجب خوشحالی «رهبران جنایتکار آمریکا و اسرائیل» شده است. در این متن تأکید شده که مسئولان و مردم ایران با درک شرایط خاص این بازیکنان، از آنان می‌خواهند با «آرامش و اطمینان» به کشور بازگردند. این لحن، به‌روشنی تلاشی برای مهار تبعات سیاسی و تبلیغاتی این فرار تلقی می‌شود.

بازار ارز نیز به این نوسان‌های سیاسی واکنش نشان داده است. پس از آنکه ترامپ از پایان احتمالی سریع جنگ سخن گفت، دلار که پیش‌تر اوج گرفته بود، اندکی عقب نشست و سپس در معاملات آسیایی به ثبات نسبی رسید. نفت برنت نیز در حدود ۹۳ دلار معامله شد؛ رقمی که هرچند پایین‌تر از اوج نزدیک به ۱۲۰ دلاری روز دوشنبه است، اما همچنان بسیار بالاتر از سطح پیش از جنگ قرار دارد.

از نظر تلفات انسانی نیز جنگ همچنان رو به گسترش است. آمریکا اعلام کرده که از زمان آغاز حملات مشترک آمریکا و اسرائیل علیه ایران در ۲۸ فوریه، دست‌کم هفت نظامی آمریکایی کشته شده‌اند. در ایران نیز به گفته جمعیت هلال احمر، دست‌کم ۱۲۳۰ نفر جان باخته‌اند که در میان آنان ۱۷۵ دانش‌آموز دختر و کارکنان مدرسه‌ای قرار دارند که در حمله موشکی به یک دبستان کشته شدند. صدها نفر دیگر نیز در سراسر خاورمیانه در نتیجه گسترش درگیری، حملات موشکی و پهپادی ایران به کشورهای همسایه و حملات اسرائیل به لبنان کشته شده‌اند. این مدرسه با موشک آمریکایی مورد هدف قرار گرفته است.

در چنین وضعیتی، گروه‌های سلطنت‌طلب و رسانه‌های آن‌ها، بی‌شمارانه بر ادامه جنگ تأکید دارند و همواره از ترامپ و نتان‌یاهو (بی‌بی) تشکر می‌کنند و در خیابان‌های کشورهای غربی می‌رقصدند و شادی می‌کنند و...

در حالی که آمریکا و اسرائیل با تمام قدرت نظامی نه تنها مراکز نظامی، بلکه مناطق غیرنظامی، زیرساخت‌های اقتصادی را یکی پس از دیگری نابود می‌کنند؛ یک کشور سوخته به وجود می‌آورند که مردم ایران را دهه‌ها با فلاکت‌های اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی مواجه می‌کنند و بر فقر و فلاکت مردم این کشور می‌افزایند. مردمی که ۴۷ سال است زیر حکومت تبه‌کار اسلامی کمرشان خم شده است و اکنون جنگ نیز به دردها و زخم‌های آن‌ها افزوده شده است. به همین دلایل، طبیعی‌ست که هر نیرو و هر انسان آزادی‌خواه و انسان‌دوست با صدای بلند مخالف خود را با این جنگ اعلام کند و برای قطع فوری آن از هیچ تلاشی فروگذار نباشد.

سه‌شنبه نوزدهم اسفند ۱۴۰۴-دهم مارس ۲۰۲۶